

EDUCATIEF PAKKET

YOUCA ACTION DAY 2021



#IMPACT

#YOUCA21

Inleiding

KIYO, Brazilië & de Filipijnen

Beste leerkracht,

Dit educatief pakket kwam tot stand als samenwerking tussen YOUCA en KIYO ngo in het kader van de YOUCA Action Day. Met de opbrengst van de YOUCA Action Day ondersteunen we projecten van KIYO in Brazilië, de Filipijnen en België in het kader van #impACT. We willen dat de jongeren hun stem vinden en laten horen, dat ze opkomen voor hun gelijke kansen en non-discriminatie en groeien tot leiders die zorgen voor verandering in de samenleving.

Omdat we voor het tweede jaar op rij met KIYO rond dezelfde projecten samenwerken, kan je dit jaar gebruik maken van een extra uitgebreid educatief pakket met acht lessen in plaats van vijf. We steunen nog steeds dezelfde projecten als vorig jaar, maar kozen een nieuwe thematische invalshoek. In 2020 lag de focus op het thema *shrinking space*, in 2021 werken we rond **gelijke kansen en non-discriminatie**. Om dat thema extra te belichten ontwikkelden we drie gloednieuwe lessen (les 6 - 8)

Met dit educatief pakket willen we leerlingen inzicht laten krijgen in de uitdagingen waar jongeren in Brazilië en de Filipijnen iedere dag tegenover staan. Maar niet alleen de uitdagingen komen aan bod. Via verschillende lessen komen je leerlingen te weten hoe KIYO de Braziliaanse en Filipijnse jongeren aanzet en ondersteunt om op te komen voor hun rechten. Je leerlingen ontdekken ook hun eigen talenten, en komen te weten hoe ze zelf succesvolle acties en veranderingsprocessen opstarten.

Veel succes!



KIYO geeft kinderen en jongeren de kracht en de tools om hun eigen leven in handen te nemen en op te komen voor hun rechten. Samen met partnerorganisaties versterkt KIYO de technische en levensvaardigheden van kinderen en jongeren. Zo zorgen ze als actieve wereldburgers zelf voor positieve verandering bij henzelf en binnen de maatschappij.

Titel	Inhoud	Werkvorm	Duur
Les 1: Talentontwikkeling	“Iedereen heeft talent”. Dat is de insteek van deze les die gebaseerd is op een vorming van onze Braziliaanse partner SER.	Klasgesprek en oefeningen	50’
Les 2: Creatief met SDG’s	Met deze les gaan je leerlingen creatieve wijze aan de slag met de Sustainable Development Goals en drukken zich expressief uit.	Creatieve expressie	50’
Les 3: Brazilië: Quiz en Film	Deze les laat je leerlingen kennismaken met Brazilië en de werking van onze partners: KIYO en SER	Quiz en film	50’
Les 4: Filipijnen: Quiz en Ned	Je leerlingen leren aan de hand van een Kahoot-quiz over de Filipijnen. Nadien gaan ze aan de slag met het verhaal van Ned.	Quiz en klasgesprek	50’
Les 5: Action4Rights	Je leerlingen komen met deze les alles te weten over de rechten van jongeren en hoe ze hiermee aan de slag kunnen gaan!	Groepswork, klasgesprek	‘50
Les 6: Gelijke kansen & non-discriminatie	Je leerlingen komen meer te weten over de verschillen en de verbanden tussen vooroordelen, stereotypen, discriminatie en privileges.	Groepswork, klasgesprek, leerspel	50’ - 100’

Les 7: Discriminatie in de Filipijnen	Aan de hand van enkele casussen komen je leerlingen meer te weten over de discriminatie die de Filipijnse jongeren tegenkomen en hoe ze hiertegen strijden.	Casussen, oefeningen, klasgesprek	50'
Les 8: De Cordilleraregio in de Filipijnen	Met tekeningen, beelden en pictionary leggen je leerlingen verbanden tussen hun leven en dat van de jongeren uit de Cordilleraregio in de Filipijnen.	Pictionary, leerspel	50'
Sollicitatieles	Je leerlingen ontdekken in deze les alles over het schrijven van CV's en motivatiebrieven en doen aan arbeidsmarktverkenning	Oefeningen	50'

Brazilië en de Filipijnen



Brazilië is vooral bekend als een opkomende economische kracht, een prachtige vakantiebestemming en als host van het WK voetbal in 2014 en de Olympische spelen in 2016. Brazilië blijft echter een land waar de kloof tussen arm en rijk in record tempo toeneemt.

De afgelopen jaren heeft KIYO een continue afbouw van sociale rechten in Brazilië meegemaakt. Deze evolutie is zeer verontrustend op socio-economisch vlak en heeft vooral invloed op kinderen en jongeren, de kwetsbaarste laag van de bevolking.

Meer armoede leidt tot meer criminaliteit en een verhoogd onveiligheidsgevoel, waardoor het drugsmilieu een steeds machtigere “werkgever” wordt voor vele kinderen en jongeren. Anderzijds zien we een toename van overheidsgeweld om de arme bevolking en haar protesten in bedwang te houden. Vooral de armste kinderen en jongeren zijn het afgelopen jaar slachtoffer geworden van dodelijk geweld in Brazilië, dit wordt veroorzaakt door sociale ongelijkheid en verder in de hand gewerkt door het niet preventief tegengaan van de onderliggende oorzaken.

In 2017 hebben **de Filipijnen** aanhoudende moorden, schendingen van mensenrechten en groeiende armoede in Filipijnse gezinnen gekend. Ook het toenemende autoritaire bewind van de regering Duterte speelde vorig jaar een grote rol. President Duterte reageerde op zijn critici met wettelijk toegestane aanvallen en onderdrukking van civiele maatschappij organisaties.

De Filipijnen werden de ‘snelst groeiende economie binnen de Vereniging van Zuidoost-Aziatische Naties’ genoemd, maar de voordelen van deze economische groei sijpelen niet door naar de doorsnee Filipino.

Heden en toekomst blijven een grote uitdaging en zullen een blijvende impact hebben op de meest kwetsbare mensen, met name kinderen. De sociale en politieke uitdagingen zijn: de toenemende armoede van de meerderheid van de Filipijnse gezinnen, de ‘war on drugs’ van de overheid, militaire aanvallen op scholen van de Lumad-gemeenschap, de herinvoering van de doodstraf en het verminderen van de minimum strafbare leeftijd van 15 tot 9 jaar.



Het project

De uitdaging

De uitdaging waar we dit jaar op focussen is gelijke kansen en non-discriminatie. Iedere jongere heeft kracht, iedere jongere heeft dromen, plannen en talenten en iedere jongere moet de kans krijgen die te ontplooien. Miljoenen jongeren hier, in de Filipijnen en Brazilië krijgen te maken met discriminatie op basis van gender, geaardheid, afkomst, geloof, huidskleur...

Kinderen en jongeren over de hele wereld groeien op in een situatie van armoede die structurele uitsluiting als gevolg heeft. Meer dan 31% van de Filipijnse kinderen groeit op in armoede, de coronapandemie duwt dat cijfer verder de hoogte in. Onderwijs biedt hen onvoldoende kansen om zichzelf te ontplooien. Publieke scholen kampen in beide landen met een chronisch gebrek aan financiering, wat leidt tot stijgende studie-ongelijkheid.

In Brazilië krijgt die **studie-ongelijkheid** een raciale dimensie. Kinderen en jongeren van kleur zijn oververtegenwoordigd in publiek onderwijs. Mensen van kleur krijgen er te maken met harder **politiegeweld** dan witte personen. Zwarte en bruine mensen **verdienen** er gemiddeld de helft van de witte bevolking. In de Filipijnen manifesteert raciale ongelijkheid zich vooral (maar niet enkel) als discriminatie tegenover verschillende groepen van de oorspronkelijke Filipijnse bevolking. Jongeren van **inheemse afkomst, meisjes en LGBTQI+jongeren**, worden vaak geconfronteerd met zware vormen van discriminatie.

De aanpak

Met dit project wil KIYO dat jongeren hun rechten terug opeisen. Jongeren mogen, of liever moeten, meer #impACT hebben in de maatschappij. Dit doet KIYO door in te zetten op het versterken van jongerenparticipatie. Enerzijds ondersteunen we de werking van onze partnerorganisaties in Brazilië en in de Filipijnen.

Ter plekke werken we met jongeren onder andere aan traditionele dans en circusacts rond de uitdagingen waar ze voor staan en leren ze meer over beleidsbeïnvloeding. Anderzijds brengen we jongeren uit deze landen in contact met elkaar én met Belgische leerlingen via een digitaal **'Action4Rights'-platform**. Dat is een platform waarop jongeren acties en info kunnen uitwisselen rond het aanpakken van mondiale uitdagingen.

Partners

SE ESSA RUA FOSSE MINHA (SER)

In Rio de Janeiro werkt KIYO sinds 2017 samen met **Se Essa Rua Fosse Minha (SER)**, letterlijk vertaald 'Als dit mijn straat was'. Hun belangrijkste activiteiten, die door YOUCA gesteund zullen worden, zijn de volgende:

- **Een scholenwerking** waarbij informeel onderwijs wordt aangeboden voor jongeren die het risico lopen om op straat terecht te komen.
- **Een circuswerking** waarbij jongeren meer over hun rechten te weten komen. Zo leren ze belangrijke vaardigheden zoals zelfexpressie. Ze debatteren over thema's die hen aanbelangen: sociale uitbuiting, racisme, gender,... . Vervolgens brengen ze deze boodschap op een artistieke manier tot uiting naar het grote publiek toe. Hiervoor specialiseren jongeren zich in circustechnieken.
- **Beleidsbeïnvloeding door jongeren**, waarbij zij verantwoordelijkheid opnemen in campagnes en jeugdraden, om hun rechten actief te verdedigen.

CORDILLERAN YOUTH CENTER (CYC)

De Filipijnse partner waar KIYO mee samenwerkt binnen dit project is **Cordilleran Youth Center (CYC)**. Ook zij zetten in op jongerenparticipatie, en doen dit door de volgende activiteiten:

- **Een scholenwerking** waar er wordt gewerkt aan het opnemen van kinderrechten in de schoolcultuur. Daarbij staat inspraak van jongeren centraal.
- **Een cultuurwerking** waarbij jongeren hun inheemse cultuur in de kijker zetten door middel van dans- en theatervoorstellingen en daarbij het publiek bewustmaken van hun rechten.
- **Beleidsbeïnvloeding door jongeren** door middel van trainingen in staat te stellen om zelf in dialoog te gaan met lokale politici en andere beleidsmakers.

LES 1

TALENTONTWIKKELING

<u>Duur</u>	50'	<u>Vakken</u>	Levensbeschouwelijke vakken Gedragswetenschappen
<u>Werkvormen</u>	Leerspel Groepswerk Klasgesprek	<u>Materiaal</u>	Invuldocumenten (bijlage 3)
<u>Bijlagen</u>	1.1 - SER: sociaal circus methodologie 1.2 - PPT Schema Ofman en richtvragen 1.3 - Schema Ofman invuldocument		

Doelstellingen

Lesdoelstellingen

Leerlingen krijgen inzicht in eigen kwaliteiten, sterktes en zwaktes en kunnen hierover reflecteren

Leerlingen krijgen inzicht in hun waardenkader en hoe dit concreet tot uiting komt

Leerlingen worden gevoelig gemaakt voor de eigen context

Vakoverschrijdende eindtermen

Gemeenschappelijke Stam

20. De leerlingen nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving.

21. De leerlingen verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten.

Context 2 : Mentale gezondheid

6. De leerlingen stellen zich weerbaar op.

Context 7: Socioculturele samenleving

1. Beschrijven de dynamiek inleef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele grepen.
3. De leerlingen illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit.

Duiding voor de leerkracht

De opbrengst van de YOUCA Action Day gaat dit jaar naar het project Action4Rights van KIYO. Binnen dit project werken zij samen met de Braziliaanse organisatie SER. SER gebruikt de methodologieën van deze les zelf in het traject dat ze doen met de jongeren uit Rio om hun talenten te ontdekken.

Deze les biedt een introductie op talentontwikkeling. Dat staat centraal bij SER. De leerlingen gaan met elkaar in gesprek en denken na over waarden en hun talenten. Vanuit een persoonlijk ontwikkelingsplan worden ze zich bewust waar ze aan willen werken. Voor deze les is het belangrijk de oefeningen in volgorde te doorlopen.

“Iedereen heeft talent”. Dit is de insteek van deze les. Het is ook de insteek bij de Braziliaanse partner van KIYO: SER. Dit is de afkorting van de zin *Se Essa Rua Fosse Minha*. Dit is Portugees en wordt letterlijk vertaald als ‘Als dit mijn straat was’.

Via de sociale circus methodologie wil SER kinderen en jongeren laten groeien tot jonge leiders die als culturele ambassadeurs hun artistieke en sociaal geëngageerde boodschappen over jongerenparticipatie naar de buitenwereld brengen. SER geeft hierbij een kans tot empowerment van jongeren die doorgaans uitgesloten blijven. Hierbij wordt voornamelijk ingezet op het ontwikkelen van talenten die ze al bezitten, en misschien tot nu toe verborgen zijn gebleven.

Een cruciaal kenmerk van het sociale circus is de universaliteit en toegankelijkheid ervan. Elke persoon kan zijn eigen potentieel realiseren door het brede scala aan activiteiten dat het circus biedt: jongleren, trapezewerk, acrobatiek, clownsacts, magie, enz. Iemand die niet geïnteresseerd is in fysieke activiteiten heeft de mogelijkheid om aan de set, verlichting of kostuums te werken. Deze inclusieve kenmerken dragen bij aan het succes van het sociaal circus, door jongeren van alle achtergronden aan te trekken (voor meer info over de sociale circusmethodologie: zie bijlage).

De circusmethodologie vertrekt dus vanuit de aanname dat iedereen talenten heeft en geeft jongeren de kans om hiernaar op zoek te gaan en deze verder te ontwikkelen. De jongeren worden als het ware eerst aangezet tot reflectie over het eigen kunnen. Van hieruit vertrekt ook deze les, namelijk vanuit de aanname dat iedereen talenten heeft en dat deze de ruimte nodig hebben om te ontwikkelen. Hierdoor ligt de focus in de eerste plaats op het reflecteren over het eigen kunnen, maar ook over mogelijke werkpunten.



Deze les gaat van start met leerlingen die in dialoog treden met elkaar, en naar elkaar luisteren. Het is de bedoeling dat de leerlingen in de eerste plaats nadenken over een gebeurtenis in hun omgeving die hen is bijgebleven, die hen geraakt heeft. Ze vertellen deze gebeurtenis aan elkaar en vervolgens leggen ze ook uit waarom die hen bijgebleven is en of er sprake is van een centrale waarde.

In een tweede stap is er de mogelijkheid om in kleinere groepen te praten over een drietal waarden die ze zelf belangrijk vinden en ook kunnen toepassen op zichzelf.

In een laatste deel worden de leerlingen tot slot uitgedaagd om een zelfanalyse te doen aan de hand van het **model van Ofman**. Volgens dit model heeft iedereen kwaliteiten, maar staan daar ook

valkuilen, uitdagingen en allergieën tegenover. Dit model gebruikt KIYO bij jongeren in België om aan talentontwikkeling te doen.

Deze analyse stelt leerlingen in staat om zichzelf, maar ook elkaar beter te leren kennen. Leerlingen weten hierdoor beter waarom een samenwerking met een bepaalde klasgenoot gemakkelijk of moeilijker verloopt. Dit is ook een meerwaarde voor de leerkracht met het oog op toekomstige groepswerken.

Inleiding: Kaderen binnen YOUCA

Duur: 2'

De methodologieën die gebruikt worden in deze les zijn ontleend van het project dat we steunen met de YOUCA Action Day. SER (zie duiding voor leerkracht) hanteert deze methodologieën ook in de workshops die zij doen met de jongeren van de favela's in Rio.

Leg dit uit aan je leerlingen. Zo zijn zij meer op de hoogte van wat het project juist inhoudt dat ze steunen.

Denkoefening 1: Vertel een leuk verhaal

Duur: 8'

PPT SLIDE 2

Je start de les met een inleidende vraag;

- Is er iemand die iets wil vertellen over het afgelopen weekend?
- Heb je een situatie gezien die je geraakt heeft de afgelopen tijd?
- Waarom?

Indien de opdracht niet duidelijk is of een reactie blijft uit, vertel dan zelf een verhaal waarin een situatie voorkomt die je geraakt heeft, zoals dit verhaal:

“Ik ging naar de supermarkt en ik zag daar een oude meneer en die had wat moeite met zijn boodschappen. Een meisje die zag dat en zei dat tegen haar mama. De mama zei ‘ja, kijk niet zo naar die meneer’. Hierop ging dat meisje die meneer helpen. Ik vond dat zo mooi om te zien hoe ze hem hielp. Ik vind behulpzaamheid een belangrijke waarde.”

Na dit voorbeeld, is het aan de leerlingen om een kort verhaal te vertellen, waarin een situatie voorkomt die hen geraakt heeft. De leerlingen vertellen hun buurman/buurvrouw dit verhaal, waarna een drietal leerlingen hun verhaal mogen delen met de klasgroep.

Indien mogelijk proberen de leerlingen aan dit verhaal een waarde te linken. Het is hier belangrijk een veilige omgeving te creëren voor de leerlingen waarin diegenen die willen iets vertellen en de anderen met respect luisteren. Er wordt ook de afspraak gemaakt dat de verhalen binnen de klasgroep blijven.

Denkoefening 2: Waarde toepassen in eigen verhaal

Duur: 10'

PPT SLIDE 3

Na deze denkoefening leid je de volgende oefening in: *jullie hebben nu verhalen verteld waarbij waarden belangrijk zijn zoals behulpzaamheid, respect, verantwoordelijkheid, solidariteit.*

Ik zou jullie nu willen vragen om na te denken over een situatie waarin jij een waarde, die jij belangrijk vindt, ook zelf concreet hebt toegepast. Praat erover met jullie buur. Hiervoor krijgen de leerlingen 10 minuten.

Na deze oefening kan je de leerlingen meegeven dat ze door deze oefening bewust worden van hun persoonlijk waardenkader, waar ze voor staan en hoe dit hun levenskeuzes kan bepalen.

Denkoefening 3: Iedereen held

Duur: 15'

PPT SLIDE 4 - 5

In deze oefening gaan leerlingen in een groepje van 3-5 samenzitten. Vraag de leerlingen wanneer ze zich van hun beste kant lieten zien, bijvoorbeeld bij een bepaalde uitdaging, of in een specifieke situatie. Laat ze aantonen waarom ze hier hun sterktes aan bod lieten komen, en hierbij zichzelf misschien zelfs verbaasden

Vervolgens vertellen ze in kleine groepjes hun verhaal aan elkaar. Benadruk dat iedereen zijn verhaal moet kunnen vertellen terwijl de anderen luisteren. Hierna krijgen de klasgenoten de tijd om vragen te stellen aan elkaar. Enkele vragen zijn de volgende:

- Wat vond je leuk aan het verhaal?
- Was je verbaasd over dit verhaal?
- Wat zegt dit over jouw klasgenoot?
- Kan je nog andere sterktes geven van jouw klasgenoot (elk geeft bv. nog één sterkte)?

Denkoefening 4: Kernkwadranten van Ofman

Duur: 15'

PPT SLIDE 6 - 7

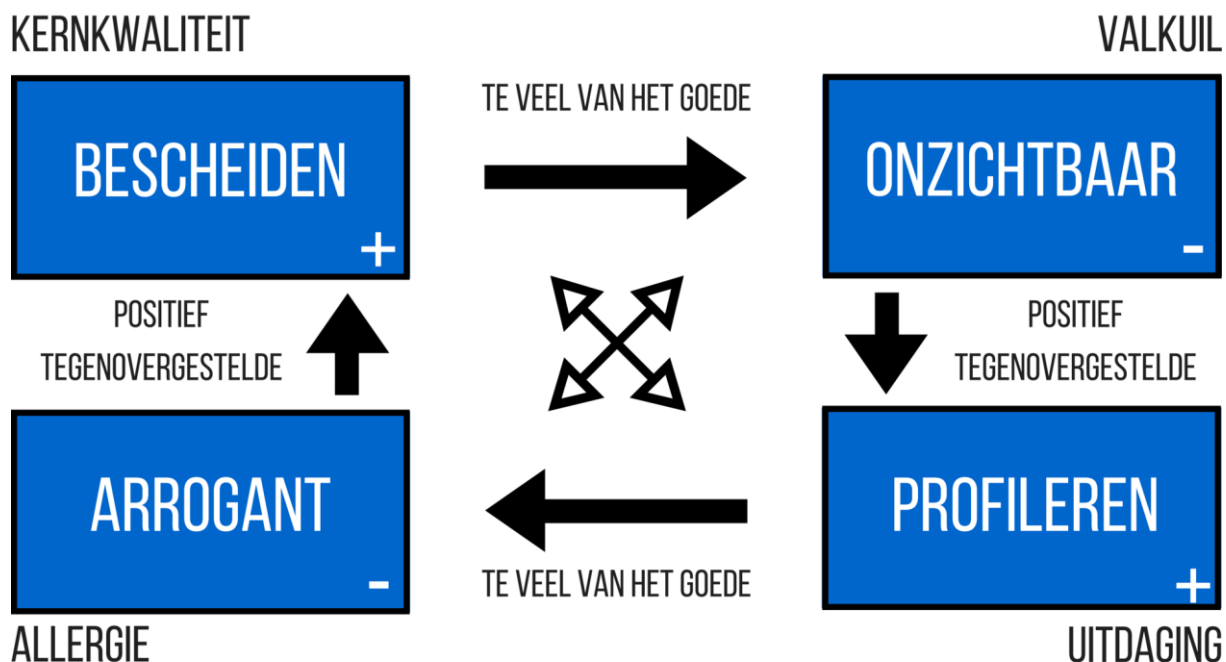
Hierna leg je het model van Ofman, met de vier kernkwadranten uit. Gebruik hiervoor de powerpoint

Jullie hebben nu allemaal jullie enkele eigen sterktes kunnen identificeren met elkaars hulp. Deze staan steeds in relatie met een bepaalde valkuil. We proberen dit te achterhalen via de kernkwadranten van Ofman.

Wat zijn dat? Dat zijn 4 kwadranten die met elkaar verbonden zijn. Je hebt een kernkwaliteit of talent, maar als je daar in gaat overdrijven dan ontstaat er ook een valkuil. Uit die valkuil groeit een uitdaging, maar als je hierin overdrijft dan krijg je een allergie, dit is gedrag dat je zelf echt niet graag hebt. Dit voorbeeld maakt het wat concreter:

Mijn kernkwaliteit is bijvoorbeeld dat ik bescheiden ben, dat ik dus niet graag opschep of te koop loop me wat ik kan of heb. Het gevolg hiervan is dat als ik te bescheiden ben dat ik onzichtbaar wordt, dat niemand me nog ziet staan. Om dit tegen te gaan, is mijn uitdaging dat ik me dien te profileren. Ik moet wat meer uit mijn schulp kruipen en tonen dat ik er ben, maar als ik dit te fel ga doen dan bestaat de kans dat anderen me als arrogant zien. Dat is dan weer teveel van het goede.

Nu is het aan jullie om dit met de kwaliteiten te doen je over jezelf vindt of jullie klasgenoten over jou vinden. Hiervoor heb ik voor elk van jullie een schema dat je kan invullen (Bijlage 3).



Nadat de jongeren het model van Ofman op zichzelf hebben toegepast, wordt als afsluiting de volgende vraag gesteld:

- Waarom is het nuttig om inzicht te hebben in je eigen sterktes en die van anderen?
- Hoe kunnen de sterktes van iedereen bijdragen tot sociale verandering?
- Wat hebben jullie vandaag geleerd over jezelf?
- Wat hebben jullie geleerd over elkaar?

Je kan als opdracht eventueel nog de opdracht meegeven dat de leerlingen enkele kwaliteiten afoetsen bij hun naaste omgeving (familie, broers, zussen, dichte vrienden) en nagaan of deze dit ook over hen vinden. Zo komen ze te weten of er een verschil is hoe mensen uit de schoolomgeving en uit de persoonlijke omgeving hem/haar zien.

Bijlages

Bijlage 1: SER: sociale circusmethodologie (achtergrondinformatie)

Bijlage 2: Schema van Ofman en richtvragen

Bijlage 3: Schema van Ofman Invuldocument

Les 2

SDG's & Creatieve expressie

<u>Duur</u>	50'	<u>Vakken</u>	Levensbeschouwelijke vakken Burgerschap PAV
<u>Werkvormen</u>	Leerspel Groepswerk Klasgesprek	<u>Materiaal</u>	Tijdschriften scharen plakbank verkleedattributen ... alles kan en niets hoeft.
<u>Bijlagen</u>	Bijlage 2.1 - Uitleg SDG's Bijlage 2.2- PPT Sustainable Development Goals		

Doelstellingen

Lesdoelstellingen

De leerlingen leren wat de Sustainable Development Goals inhouden.

De leerlingen leren nadenken over hun eigen context, en beseffen dat er ook in België werk moet gemaakt worden van de SDG's.

De leerlingen durven zich in een veilig klasklimaat op creatieve wijze uiten over een probleem dat hen raakt.

Vakoverschrijdende eindtermen

Gemeenschappelijke Stam

- 2. De leerlingen kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren.
- 5. De leerlingen houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen.
- 13. De leerlingen kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken.

17. De leerlingen toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten.

Context 3 : Sociorelationele ontwikkeling

10. De leerlingen beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen.

11. De leerlingen gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.

Context 7: Socioculturele samenleving

1. De leerlingen beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen.

5. De leerlingen geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten.

6. De leerlingen gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen.

Duiding voor de leerkracht

Deze les biedt een introductie tot de wereldwijde ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals). De leerlingen leren om op internationaal niveau de context van vandaag te analyseren en begrijpen. De leerlingen gaan op creatieve wijze aan de slag met een probleem en drukken zich expressief uit. Deze techniek wordt vaak gebruikt door de partnerorganisatie SER van KIYO.

KIYO werkt in Brazilië samen met de organisatie SER in Rio de Janeiro, Brazilië. SER is de afkorting van de zin *Se Essa Rua Fosse Minha*. Dit is Portugees en wordt letterlijk vertaald als 'Als dit mijn straat was'.

Brazilië kampt met verschillende uitdagingen en één daarvan is de ongelijke toegang tot onderwijs. De laatste jaren is er een privatiseringstendens waardoor jongeren uit kwetsbare buurten, denk maar aan de favela's met de bijkomende slechte levensomstandigheden, nog minder mogelijkheden hebben.

Hierdoor komen ze terecht in een vicieuze cirkel waarbij ze in een kwetsbare positie zitten, minder kans hebben op onderwijs, een lagere positie op de arbeidsmarkt en vervolgens in deze kwetsbare positie blijven. Het is net die cirkel die SER wil doorbreken.

Ze doen dit via de sociale circusmethodologie waarbij kinderen uitgroeien tot jonge leiders. Als culturele ambassadeurs brengen zij hun artistieke en sociaal geëngageerde boodschappen over jongerenparticipatie naar de buitenwereld. SER geeft hierbij een kans tot empowerment van jongens en meisjes die doorgaans uitgesloten blijven.



SER tracht socio-structurele problemen aan te kaarten via drie belangrijke pijlers:

1. Een **scholenwerking** waarbij informeel onderwijs wordt aangeboden voor jongeren die het risico lopen om op straat terecht te komen.
2. Een **circuswerking** waarbij jongeren meer over hun rechten te weten komen. Zo leren ze belangrijke vaardigheden zoals zelfexpressie. Ze debatteren over thema's die hen aanbelangen: sociale uitbuiting, racisme, gender, ... Vervolgens brengen ze deze boodschap op een artistieke manier tot uiting naar het grote publiek toe. Hiervoor specialiseren jongeren zich in circustechnieken.
3. **Beleidsbeïnvloeding** door jongeren, waarbij zij verantwoordelijkheid opnemen in campagnes en jeugdraden, om hun rechten actief te verdedigen.

De sterkte van SER zit in de methodieken die zij hanteren. Het uitgangspunt is dat iedereen talenten heeft en zij willen dit tot uiting laten komen door een veilige omgeving te creëren voor de jongeren en deze te ondersteunen bij het ontwikkelen van hun talenten.

Opbouw les

SER gebruikt hiervoor enkele methodieken en één van deze zal ook toegepast worden in deze les. Zo maken de leerlingen kennis met een methodiek van SER.

Stap 1: De leerlingen kiezen één van de SDG's (Sustainable Development Goals) en een thema dat hieraan gelinkt is, dat hen raakt en dat vragen oproept. De bedoeling is dat de leerlingen zich creatief uitdrukken over dit thema.

Stap 2: De leerlingen worden onderverdeeld in 3 – 5 groepen. De leerlingen leggen het thema uit in hun eigen taal. Hiermee wordt bedoeld dat de leerlingen het thema kunnen uitleggen door middel van een tekst, een toneeltje, een schilderij of een andere vorm van creatieve expressie. De leerlingen zijn vrij in het kiezen van de vorm.

Stap 3: De leerlingen tonen elkaar hun 'product'. Er volgt een terugkoppeling naar de klasgroep met een reflectie rond verschillende vragen:

1. Wat betekent het thema voor jou?
2. Hoe vond je de bijdrage van elk gepresenteerd talent?

Deze methodiek rond creatieve zelfexpressie staat in deze les centraal en de leerlingen maken ermee kennis door middel van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals).

De les start met een ijsbreker. Hier stellen de leerlingen zichzelf voor door middel van een beweging die hen typeert. Hiervoor wordt het creatieve aspect van deze les al meteen ingeluid en wordt een veilige omgeving gecreëerd waar ze zichzelf kunnen en durven ontplooiën. Het belang van zo'n veilig klasklimaat kan niet onderschat worden, zeker in een les die wel wat vraagt van leerlingen, namelijk een bepaald onrecht naar voor brengen op een creatieve manier. Leerlingen worden hierin uitgedaagd om even uit hun comfortzone te komen.

Na de ijsbreker, start de echte activiteit die geïnspireerd is op de methodiek van SER. De leerlingen krijgen in groepjes een papier met een korte uitleg wat elke SDG inhoudt. Vervolgens kiezen ze in groepjes elk een SDG waar ze allen achter staan en drukken zich creatief uit op hun eigen manier. Het creatief product hiervan wordt dan aan de andere leerlingen getoond zodat de groepen van elkaar leren hoe ieder een ander talent heeft ingezet. Deze activiteit heeft als doel om kennis te maken met de methodiek van SER, en om eigen talenten in te zetten.

Presentatievideo over SER

<https://www.youtube.com/watch?v=3tGT4EXGQHA&t=21s>

Achtergrondinformatie Sustainable Development Goals

De wereld kent verscheidene uitdagingen en ongelijkheden. Om deze tegemoet te komen werden in 2000 de Millenniumdoelstellingen (MDG's) in het leven geroepen. Deze 8 doelstellingen moesten in 2015 gerealiseerd zijn. Dit bleek echter niet te lukken. Daarom werden in datzelfde jaar de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, de Sustainable Development Goals (SDG's), vastgelegd door de Verenigde Naties.

In tegenstelling tot de 8 MDG's staan momenteel 17 wereldwijde doelstellingen voorop. Deze zouden gerealiseerd moeten zijn tegen 2030. Een belangrijk verschil met de MDG's zit hem in het feit dat **ALLE** landen verantwoordelijk zijn voor het realiseren van deze doelstellingen, daar waar de MDG's enkel betrekking hadden op ontwikkelingslanden. De SDG's zijn universeel en iedereen wordt opgeroepen om deze te realiseren.



Het zijn deze 17 SDG's die de basis vormen voor dit lespakket waarbij kennis gekoppeld wordt aan creativiteit. De leerlingen werken in groepjes, denken na over hoe zij een bepaalde doelstelling zien en geven deze weer op een creatieve manier naar keuze. De leerlingen worden gestimuleerd om te leren, analyseren, reflecteren en dit ook te gebruiken om hun perspectief duidelijk te maken. Dit proces zal ook duidelijk zijn in het eindresultaat waarbij een thematiek aan bod komt die betrekking heeft op één van de 17 SDG's.

Inleiding & ijsbreker

Duur:8'

De methodologieën die gebruikt worden in deze les zijn ontleend van het project dat we steunen met de YOUCA Action Day. SER (zie duiding voor leerkracht) hanteert deze methodologieën ook in de workshops die zij doen met de jongeren van de favela's in Rio.

Leg dit uit aan je leerlingen. Zo zijn zij meer op de hoogte van wat het project juist inhoudt dat ze steunen.

Begin de les met het filmpje over de Braziliaanse jongeren van SER die circus gebruiken om hun stem te laten horen (<https://www.youtube.com/watch?v=3tGT4EXGQHA&t=21s>). Zo komen je leerlingen te wie deze jongeren zijn en worden ze getriggered voor de creatieve expressie in deel II en III

Deze les start met een ijsbreker. Dit is belangrijk om het 'ijs te breken', en draagt bij aan het creëren van een veilige en respectvolle omgeving waarin verschillende visies en ideeën aan bod kunnen komen.

Je start de les met de leerlingen zichzelf te laten voorstellen aan de hand van een beweging. Een voorbeeld hiervan is dat een leerling zijn/haar naam zegt, gevolgd door een sprong in de lucht of een keer rond draaien. Een beweging kan heel groot of heel klein zijn, traag of net snel, geïnspireerd op een veelgemaakte beweging of eerder out-of-the-blue – afhankelijk van wat de leerling in kwestie zelf wil. Daarna wijs je de leerlingen op de verschillende bewegingen die er gemaakt zijn. Je legt hen vervolgens uit dat eenzelfde opdracht verschillende uitwerkingen kent.

Je benadrukt het feit dat het realiseren van rechten ook niet overal dezelfde invulling heeft. Ondanks het feit dat alle landen ter wereld bijvoorbeeld het kinderrechtenverdrag ondertekend hebben, is het duidelijk dat deze rechten niet overal gerealiseerd worden. In Brazilië sterven bijzonder veel kinderen en jongeren door maffia-, politie- en drugsgeweld. In Vlaanderen wordt 1 op 7 kinderen geboren in een kansarm gezin. In de Filipijnen zijn jongeren het slachtoffer van de 'war on drugs' door de Filipijnse overheid. Overal ter wereld zijn er rechtenschendingen die moeten aangepakt worden.

In 2015 zagen de *Sustainable Development Goals* het licht. Deze 17 doelstellingen dienen gerealiseerd te worden tegen 2030. De les zal focussen op de Sustainable Development Goals en hoe leerlingen zichzelf hierover kunnen uitdrukken. Hierbij wordt een methode van SER, een partner van KIYO in Rio de Janeiro, gebruikt. SER wordt ondersteund via de YOUCA Action Day.

Hun werking is voor en door jongeren. Hierdoor ondersteunen zij jongeren om hun stem te laten horen en dit wordt gedaan door in te zetten op hun talenten. Dit is ook meteen de insteek van de les van vandaag waarbij jullie in groepjes een SDG gaan uitwerken en dit op elk jullie eigen creatieve manier.

Deel I – Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)

Duur: 10'

Je geeft een inleiding rond de Sustainable Development Goals aan de hand van de info bij 'duiding voor de leerkracht' en het toegevoegde document met korte uitleg per SDG. Per twee krijgen de leerlingen dit document (zie link onderaan).

Deel II – Voorbereiden creatieve expressie

Duur: 20'

Verdeel ze in 3 tot 5 groepen en geef als opdracht mee dat ze per groepje het document goed doornemen en een doelstelling kiezen, bv. SDG 10 Ongelijkheid. De leerlingen kiest vervolgens een probleemstelling waar deze SDG in België, of in hun context, aan bod komt (waar ze dus zelf mee te maken hebben), en waar er dus nog problemen rond zijn, bijvoorbeeld via racisme/discriminatie. De leerlingen zoeken een manier waarop ze dit concrete probleem (dus niet de algemene SDG) via een bepaalde situatie willen aantonen. De leerlingen zijn vrij om de vorm te kiezen: via toneeltjes, mime spel zonder spreken, muziekstuk, gedicht, rap,...

Denk eens terug aan de klimaatstakingen: Verkleden, slogans verzinnen en zingen, protestaffiches schilderen, etc. Kan je dit ook doen over andere thema's?

Enkele handvaten bij deze opdracht rond creatieve expressie:

- Je benadrukt nogmaals het belang van het respecteren van elkaar.
- Leerlingen zijn helemaal vrij om hun expressievorm te kiezen.
- Elke leerling van het groepje moet zich goed voelen bij de specifieke presentatiewijze.
- Als de presentatie plaatsvindt, vraag je de andere leerlingen dat ze aandacht kijken, luisteren en respect tonen voor wat zich afspeelt.
- De voorstelling hoeft niet lang te duren. Max. 1 minuut kan al volstaan.

Als een groepje het moeilijk heeft om een expressievorm te vinden, mogen ze het onderwerp ook presenteren zoals ze op andere momenten beter gewoon zijn (via powerpoint, spreekbeurt,...). Een volgende keer kan je leerlingen uitdagen om eens een andere vorm te proberen.

Deel III – Uitvoeren

Duur: 20'

Stap 3 (20 min): De leerlingen presenteren hun thema. Na elke presentatie reflecteren de leerlingen over de volgende vragen:

1. Herkennen de andere leerlingen het thema en SDG?
2. Waarom hebben jullie dit gekozen?
3. Waarom raakt dit thema jullie?
4. Waarom kozen jullie deze manier van presentatie?
5. Wat vonden jullie moeilijk bij de presentatie?
6. Hoe vond je de bijdrage van elk gepresenteerd talent?

Als afsluiting leg je hen uit dat ieders talent belangrijk was om deze opdracht tot een goed einde te brengen. Verwijs ook nog eens naar het filmpje van het begin van de les. Leg zo de link met wat ze in deze les deden overeenkomt met wat de Braziliaanse jongeren van SER doen.

Bijlages

Bijlage 1: uitleg SDG's

Bijlage 2: Powerpoint SDG's

Meer informatie: <https://www.sdgs.be/nl/sdgs>

Les 3

Brazilië

<u>Duur</u>	50'	<u>Vakken</u>	Levensbeschouwelijke vakken Burgerschap PAV Aardrijkskunde
<u>Werkvormen</u>	Klasdiscussie Klasgesprek	<u>Materiaal</u>	Bord Kaartjes Timer
<u>Bijlagen</u>	3.1 – Kaartjes Stellingen 3.2 – PPT Stellingen		

Doelstellingen

Lesdoelstellingen

De leerlingen leren over de Braziliaanse context.

De leerlingen leren de context van een casus analyseren.

De leerlingen leren hoe jongeren elders in de wereld op een constructieve manier opkomen voor hun rechten en raken hierdoor geïnspireerd.

Vakoverschrijdende eindtermen

Gemeenschappelijke Stam

10. De leerlingen engageren zich spontaan.
12. De leerlingen zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken.
13. De leerlingen kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken.

17. De leerlingen toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten.

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

9. De leerlingen zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten.

Context 5: Politiek-juridische samenleving

3. De leerlingen tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten.

4. De leerlingen zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen.

Context 7: Socioculturele samenleving

1. Beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen.

2. De leerlingen gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen.

5. Geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten.

Duiding voor de leerkracht

Deze les biedt een introductie op de algemene Braziliaanse context. De leerlingen raken vertrouwd met algemene informatie over Brazilië door middel van stellingen om vervolgens de denkoefening te maken hoe zij zouden reageren op ongelijkheden. Vervolgens wordt de link gelegd met de visie van Paulo Freire die onderwijs benadert als een instrument om ongelijkheden te bestrijden in de samenleving.

KIYO werkt in Brazilië samen met de organisatie SER, in Rio de Janeiro, Brazilië. SER is de afkorting van de zin *Se Essa Rua Fosse Minha*. Dit is Portugees en wordt letterlijk vertaald als 'Als dit mijn straat was'.

Brazilië kampt met een grote ongelijke toegang tot onderwijs en een groot verschil in kwaliteit van het onderwijs dat aangeboden wordt. Het onderwijssysteem in Brazilië bestaat uit private en publieke instituties. De laatste jaren is er een privatiseringstendens waardoor jongeren uit kwetsbare buurten, de favela's met de bijkomende slechte levensomstandigheden, minder mogelijkheden hebben om zich te ontwikkelen. Er zijn steeds minder publieke scholen en dit komt ook de kwaliteit van het aangeboden onderwijs niet ten goede.

In het grootstedelijke gebied Rio de Janeiro leven ruim 5 miljoen mensen in armoede. In de periferie is de grootste concentratie van favela's te vinden waar een groot gebrek aan sociale investeringen tot grote uitsluiting en blijvende armoede leidt.

Wat betekent dit nu concreet voor deze jongeren? Hun levensomstandigheden zijn minimaal (geen stromend water, dak is gemaakt uit golfplaten,...) en ze hebben minder kans op een opleiding. Daardoor hebben ze ook minder kansen op de arbeidsmarkt. Ze vinden vaak geen werk, en als ze iets vinden ligt hun loon erg laag. Ze slagen er niet in om hun positie in de samenleving te veranderen, om te vechten tegen de ongelijkheden en de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken.

De voorstad São João de Meriti, waar het circus van SER is gevestigd, bevindt zich met 600.000 inwoners bij de tien armste steden van Brazilië. Doordat er onvoldoende scholen zijn en geen enkel vrijetijdscentrum voor de jeugd krijgen kinderen en jongeren nauwelijks doorgroeikansen. Zo vallen ze vaak ten prooi aan de drugmafia die hen aanwerft voor hand- en spanwerk of tot consumptie van verdovende middelen brengt.

Deze situatie leidt tot een van de hoogste overlijdensgraden van minderjarigen en vraagt om dringende sociale veranderingen. Om maatschappelijke en culturele integratie van deze uitgesloten jongeren te faciliteren startte SER met circustenten op te trekken in de armste buurten (S.J. de Meriti en favela's Zuidzone Rio de Janeiro) die een opvoedend dagprogramma aanbieden en kinderen en jongeren nieuwe kansen bieden.

SER wil strijden tegen ongelijkheid en de vicieuze cirkel van armoede doorbreken. Via de sociale circusmethodologie laten ze jongeren groeien tot jonge leiders. Zij brengen als culturele ambassadeurs hun artistieke en sociaal geëngageerde boodschappen over jongerenparticipatie naar de buitenwereld. SER empowert zo jongeren die doorgaans uitgesloten blijven.

SER werkt via drie pijlers:

4. Een **scholenwerking** waarbij informeel onderwijs wordt aangeboden voor jongeren die het risico lopen om op straat terecht te komen.

5. Een **circuswerking** waarbij jongeren meer over hun rechten te weten komen. Zo leren ze belangrijke vaardigheden zoals zelfexpressie. Ze debatteren over thema's die hen aanbelangen: sociale uitbuiting, racisme, gender,... . Vervolgens brengen ze deze boodschap op een artistieke manier tot uiting naar het grote publiek toe. Hiervoor specialiseren jongeren zich in circustechnieken.
6. **Beleidsbeïnvloeding** door jongeren, waarbij zij verantwoordelijkheid opnemen in campagnes en jeugdraden, om hun rechten actief te verdedigen.

Presentatievideo SER

<https://www.youtube.com/watch?v=3tGT4EXGQHA&t=21s>

Achtergrondinformatie filmpje Candelária-mars

In 1993 wordt Rio de Janeiro opgeschrikt. Enkele jongeren sliepen buiten de Candelária-kerk toen de politie op hen begon te schieten. Acht dakloze mensen, waaronder zes jongeren werden vermoord. Over de exacte aanleiding voor dit drama wordt nog steeds gediscussieerd. Een bron zegt dat de politie drugs aan het dealen was en werd geholpen door enkele jongeren. Een andere bron zag de jongeren een steen gooien op de politiewagen. Van deze nacht zijn er enkele overlevenden. Zeven beklaagden werden vervolgd voor de moord waaronder drie politieagenten. Eén beklaagde werd vermoord tijdens het proces. De drie die werden veroordeeld, zijn al uit de gevangenis. Twee van hen werden bevrijd voor hun strafeinde.¹

Het filmpje van de Candelária-mars vind je hier:

<https://www.youtube.com/watch?v=04Z5Lrjfvwg&t=5s>

Achtergrondinformatie conflict-sociologische aanpak en Paulo Freire

De leerlingen worden erop gewezen dat er verschillende stromingen zijn die de relatie tussen onderwijs en de brede samenleving omschrijven. In Brazilië werken ze vaak met de conflict-sociologische aanpak. Onderwijs heeft hier als doel om de leerlingen bewust te maken van ongelijkheden en conflicten in de maatschappij.

De Braziliaanse onderwijshervormer Paulo Freire vond onderwijs dé plaats om na te denken over deze ongelijkheden. Hij stelt dat een school een dubbele functie heeft. In de eerste plaats dient de school te werken aan **bewustwording** en in de tweede plaats dient de school de studenten de **tools te geven** om hun eigen toekomst, maar ook de toekomstige samenleving te veranderen.

Deze visie is in Brazilië erg aanwezig als gevolg van hun koloniaal verleden en hun rol in de trans-Atlantische slavenhandel. De kolonialen deden er alles aan om te voorkomen dat de gekoloniseerde bevolking en de slaven bewust gemaakt werden van de ongelijkheid, onder het motto 'kennis is macht'.

De visie van Paulo Freire gaat hier tegenin en zet in op empowerment van minderheidsgroepen en benadeelde jeugd. Er wordt voornamelijk gewerkt rond het wegwerken van ongelijkheden die onder

¹ Welle, D. (2018, July 23). Brazil's gradual genocide. DW.COM. Retrieved from <https://www.dw.com>

de huidige politiek alleen maar zijn toegenomen. De visie van Paulo Freire ligt ten grondslag aan de sociale circusmethodologie van SER.

Deel I – Inleiding

Duur: 20'

Je leidt de les in met enkele stellingen over de Braziliaanse context. Hierbij zijn er enkele mogelijkheden:

- Je kan de klas onderverdelen in groepjes en per groepje de kaartjes met de stellingen (5 of 10) voorzien. De leerlingen schrijven hun antwoord op. Nadien kunnen ze de achtergrondinformatie lezen en er enkele minuten over discussiëren. Erna kan er terug gekoppeld worden naar de klas om samen enkele discussievragen te overlopen.
- Je kan de stellingen (5 of 10) klassikaal overlopen en de leerlingen de vinger laten opsteken of ze denken dat de stelling waar is. Vervolgens kan je kort even discussiëren over wat de leerlingen al wisten en wat hen verrast heeft.

Bijlage 1: kaartjes

Discussievragen:

- 1) Wat wist je al?
- 2) Wat verbaasde je? Waarom?

Deel II – filmpje Candelária-mars en eigen context

Duur: 30'

Je leidt het filmpje van de Candelária-mars in door te zeggen dat het zich afspeelt in Rio de Janeiro en je geeft de leerlingen de opdracht om goed op te letten wat er gebeurt.

Het filmpje van de Candelária-mars vind je hier:

<https://www.youtube.com/watch?v=04Z5Lrjfgw&t=5s>

Na het filmpje stel je de leerlingen enkele vragen. Na een vraag mogen ze telkens per twee kort discussiëren waarna je terugkoppelt naar de hele klasgroep. De vragen zijn:

- Wat gebeurt er hier?
- Welke ongelijkheden komen aan bod?
- Welke doelgroepen worden hier gevisieerd? En door wie?
- Hoe laten jongeren van zich horen? Vind je dit een goede manier?
- Hoe zou je zelf reageren?
- Welke vormen van protesten ken je zelf?

Indien er onduidelijkheden zijn, kan je de informatie delen die *bij duiding voor de leerkracht* staat.

Vervolgens wordt de denkoefening gemaakt omtrent de eigen context. Er wordt aan de leerlingen de volgende vragen gesteld:

- Welke ongelijkheden ken je?
- Welke daarvan zien we ook in België terugkomen?
- Hoe merk je dat?
- Hoe komen jongeren in België op voor hun rechten?
- Ben je zelf al opgekomen voor jouw rechten?
- Waarom denk je dat het belangrijk is om bewust te zijn van jouw rechten?
 - Hier kan je de link leggen naar de filosofie van Paulo Freire, en met name dat het belang van de kennis en inzicht in de eigen levenssituatie om tot verandering te komen (zie 'duiding voor de leerkracht').

Tenslotte krijgen de leerlingen de uitleg over de organisatie SER, de partnerorganisatie van KIYO die door de YOUCA Action Day zal ondersteund worden:

Hieronder staat een kort overzicht, maar dit kan altijd aangevuld worden met de achtergrondinformatie bij *duiding voor de leerkracht*.

- **Wat:** Se Essa Rua Fosse Minha (SER), letterlijk vertaald 'Als dit mijn straat was'.
- **Wie:** voor en door jongeren
- **Waar:** Rio de Janeiro, Brazilië
- **Waarom:** ongelijke toegang tot onderwijs, doorbreken vicieuze cirkel van geweld
- **Hoe:**
 - 1) Een **scholenwerking** waarbij informeel onderwijs wordt aangeboden voor jongeren die het risico lopen om op straat terecht te komen.
 - 2) Een **circuswerking** waarbij jongeren meer over hun rechten te weten komen. Zo leren ze belangrijke vaardigheden zoals zelfexpressie. Ze debatteren over thema's die hen aanbelangen: sociale uitbuiting, racisme, gender,... . Vervolgens brengen ze deze boodschap op een artistieke manier tot uiting naar het grote publiek toe. Hiervoor specialiseren jongeren zich in circustechnieken.
 - 3) **Beleidsbeïnvloeding** door jongeren, waarbij zij verantwoordelijkheid opnemen in campagnes en jeugdraden, om hun rechten actief te verdedigen.

Discussievragen:

- 1) Kennen jullie in België ook zo'n organisaties?
- 2) Wat doen zij?
- 3) Hebben jullie zelf al ervaring opgedaan bij zo'n organisaties

Les 4

Filipijnen

<u>Duur</u>	50'	<u>Vakken</u>	Levensbeschouwelijke vakken Burgerschap PAV Cultuurwetenschappen
<u>Werkvormen</u>	Leerspel Groepswerk Klasgesprek	<u>Materiaal</u>	/
<u>Bijlagen</u>	Bijlage 4.1 – Verhaal van Ned		

Doelstellingen

Lesdoelstellingen

De leerlingen leren over de Filipijnse context.

De leerlingen leren de context van een casus analyseren.

De leerlingen leren hoe jongeren elders in de wereld voor hun rechten opkomen en raken hierdoor geïnspireerd.

Vakoverschrijdende eindtermen

Gemeenschappelijke Stam

10. De leerlingen engageren zich spontaan.

13. De leerlingen kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken.

17. De leerlingen toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten.

Context 5: Politiek-juridische samenleving

2. De leerlingen passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties.
4. De leerlingen zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen.

Context 7: Socioculturele samenleving

1. De leerlingen beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen.
5. De leerlingen geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten.

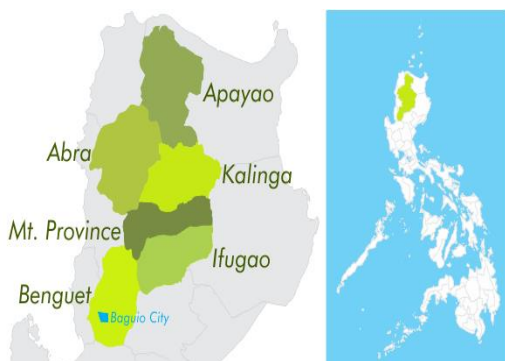
Duiding voor de leerkracht

Deze les biedt een introductie op de algemene Filipijnse context. De leerlingen raken vertrouwd met algemene informatie over de Filipijnen door middel van een quiz. De leerlingen analyseren de casus van Ned en krijgen de opdracht om op zoek te gaan naar een manier waarop ze een probleem binnen de schoolmuren kunnen aankaarten.

De focus van deze les is de Filipijnse context. De algemene context komt aan bod door middel van een quiz en verder wordt er ingezoomd op de Cordillera regio. De leerlingen zullen via een specifieke casus over Ned, een jongere aangesloten bij de organisatie CYC (Cordilleran Youth Center), te weten komen hoe jongeren in de regio opkomen voor hun rechten.

De Cordillera-regio is rijk aan bronnen die de mensen voedselzekerheid en duurzame ontwikkeling kunnen bieden. Toch heeft deze regio te maken met verscheidene uitdagingen. Er is sprake van armoede, discriminatie en onderdrukking van de inheemse cultuur. Het onderwijssysteem versterkt deze tendensen en is erg gericht op de arbeidsmarkt.

Er is een ongelijke toegang voor jongeren uit lagere sociale klassen die dan ook terechtkomen in een lager betaalde job. Het onderwijssysteem zou moeten functioneren als institutie om de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken, maar versterkt deze alleen meer.



CYC focust daarom voornamelijk op jongeren uit inheemse bevolkingsgroepen, de Igorot, omdat hun recht op onderwijs het meest geschonden wordt. CYC, voluit Cordilleran Youth Centre, is een partnerorganisatie van KIYO binnen de Cordillera-regio in de Filipijnen. CYC wil zich inzetten voor de jeugd en doen dit door middel van een cultuurwerking, scholenwerking en beleidsbeïnvloeding:

- De **cultuurwerking** focust op de plaatselijke inheemse cultuur. Hierbij streeft CYC naar bewustwording bij de plaatselijke bevolking met betrekking tot hun rechten. Zij doen dit door middel van dans- en theatervoorstellingen.
- De **scholenwerking** wordt opgenomen door de organisatie door middel van jeugd te stimuleren om hun rechten op te nemen binnen de schoolcultuur en hierbij staat jongerenparticipatie centraal. De jongeren worden gestimuleerd om in dialoog te gaan met de directie.
- De **beleidsbeïnvloeding** door CYC gebeurt indirect. CYC biedt de jongeren trainingen aan om op een constructieve manier in dialoog te gaan met lokale politici en andere beleidsmakers.

Het is binnen de context van CYC dat de leerlingen zullen kennismaken met Ned. Ned is vrijwilliger bij CYC en streeft ernaar om inheemse jongeren van de regio Cordillera een stem te geven. Hij doet dit door in te zetten op empowerment van de inheemse jongeren door hen juridische workshops aan te

bieden waarin ze leren hoe in dialoog te treden met de plaatselijke overheden. Hierbij is er sprake van bewustwording van de rechten en er wordt in dialoog gegaan door middel van jongerenparticipatie.

Meer info over de organisatie CYC vind je via dit filmpje:

<https://www.youtube.com/watch?v=U3bOVbxZP8o>

Deel I – Inleiding

Duur: 15'

Je leidt de les in met een quiz over de Filipijnse context via Kahoot (<https://play.kahoot.it/v2/?quizId=d9426842-370c-43a3-b9c6-5f673335f063>) Je vindt de vragen ook achteraan in dit document. Deze quiz kan op twee manieren worden gehouden:

- Elke leerling individueel
- De klas wordt onderverdeeld in groepjes van 4 à 5

Voor de quiz wordt 10 à 15 minuten gerekend. Vervolgens wordt er in klasgroep teruggekoppeld naar onderstaande vragen. Je overloopt de discussievragen met de klas en laat ruimte voor een klasdiscussie.

Discussievragen:

- 3) Wat wist je al?
- 4) Wat verbaasde je? Waarom?

Deel II – Casus Ned Tuguinay

Duur: 15'

De leerlingen lezen de tekst over Ned Tuguinay. Je kan deze laten voorlezen of afdrucken per twee leerlingen.

Vervolgens geef je ze de volgende vragen:

- Welke partijen zijn er betrokken?
Overheid, politie, inheemse bevolking, CYC, jongeren
- Wat is het probleem in de Cordilleraregio?

- Behoud van gronden, levensbronnen, cultuur/ exploitatie*
- Met welke problemen heeft Ned persoonlijk te maken?
Hij wordt geïntimideerd door burgers, de overheid en politie. Zowel online (sociale media) als offline (dreigbrieven)
 - Welke oplossing wordt er uitgewerkt?
CYC organiseert juridische workshops zodat jongeren zoals Ned hun rechten kennen en gaan in dialoog met lokale overheden
 - Zie je een parallel met hoe jongeren in België problemen aankaarten?
Jongeren laten ook in België hun stem horen om problemen aan te kaarten. Het meest in het oog springende voorbeeld zijn de klimaatprotesten, maar ook veel jongeren deden mee aan protesten rond de Black Live Matters beweging. Jongeren die hun stem laten horen in België ondervinden soms ook last van lastercampagnes, zowel online als offline. Denk aan alle laster en intimidatie die Anuna de Wever en Kyra Gantois ondervonden bij het organiseren van de klimaatprotesten.

Na het beantwoorden van de vragen, leg je de werking van CYC uit.

- **Wie:** CYC of voluit Cordilleran Youth Center
- **Wat doen ze:** inzetten voor jeugd binnen de Cordillera
- **Waar doen ze dit:** Cordillera, Filipijnen
- **Waarom doen ze dit:** versterken van jongerenparticipatie
- **Hoe doen ze dit:**
 1. Een **scholenwerking** waar er wordt gewerkt aan het opnemen van kinderrechten in de schoolcultuur. Daarbij staat inspraak van jongeren centraal.
 2. Een **cultuurwerking** waarbij jongeren hun inheemse cultuur in de kijker zetten door middel van dans- en theatervoorstellingen en daarbij het publiek bewustmaken van hun rechten.
 3. **Beleidsbeïnvloeding** door jongeren door middel van trainingen in staat te stellen om zelf in dialoog te gaan met lokale politici en andere beleidsmakers.

Deel III – “Iedereen Ned”

Duur: 20’

Stap 1 – Brainstorm

Je leidt dit deel in met een korte brainstorm. Je maakt een spinnenweb op bord met de antwoorden van de leerlingen op de volgende vraag:

- Wat zijn volgens jullie obstakels in onze school? Met welke problemen hebben jullie op school te kampen?

Hierbij kan je al enkele ideeën geven voor mogelijke problemen op school:

- Welke verbeteringen zijn er mogelijk in de leerlingenraad?
- Hoe kunnen we meer inclusiviteit van kwetsbare leerlingen realiseren?
- Hoe kan er meer worden opgetreden tegen pesten?
- Hoe kan er gewerkt worden aan meer met de fiets naar school te komen?

Stap 2 – Actie bedenken – Link met ngo's

Vervolgens geef je de opdracht om na te denken over een actie om hier iets aan te doen. Net zoals Ned opkwam voor zijn rechten, en zijn moed bijeen raapte om een probleem aan te kaarten, worden de leerlingen uitgedaagd om, binnen hun context, hetzelfde te doen.

De leerlingen mogen in groepjes discussiëren over de beste aanpak om één van de problemen die aan bod kwamen aan te kaarten. De leerlingen kunnen bv. aankloppen bij de directie, een leerkracht aanspreken, een brief schrijven...

Je kan hier de link leggen met hoe NGO's problemen aankaarten:

- **Aankloppen bij directie:** beleidsbeïnvloeding/lobbyen
- **Brief schrijven:** Open brief publiceren in de media, petitie (Cfr. Amnesty International)
- **Werkgroep oprichten :** expertengroep verzamelen rond thema...

Deze vraag gaat niet zozeer over het formuleren van een actie, maar over het durven/kunnen aankaarten van een probleem en op welke manier.

Het is in de eerste plaats belangrijk om te weten wie er iets kan veranderen in de school. De buurvrouw die naast de school heeft zal wel een mening hebben, maar die heeft hier geen zeggenschap. Je vraagt vervolgens aan de leerlingen:

- Naar wie ga je als je een probleem hebt?
- Wie kan er iets veranderen in de school?

Hierbij leg je uit dat grote veranderingen klein beginnen. Ze moeten niet meteen denken aan grote acties, maar kleine zaken zijn vaak makkelijker te realiseren.

Op het einde is er ruimte om te reflecteren met de leerlingen waarom deze problematiek nog niet is aangekaart en wat jongeren belemmert dit te doen (ze hebben geen kennis, ze durven niet, ze hebben niet de juiste vaardigheden,...). Je nodigt hen uit om hun idee ook in realiteit om te zetten.

Bijlage 1

Hieronder vind je de quizvragen. Het juiste antwoord is vetgedrukt en een foute stelling is voorzien van het juiste antwoord.

1. De hoofdstad van de Filipijnen is ...
 - a) **Manila**
 - b) Bangkok
 - c) Bali
 - d) Mumbai
2. Door wie werden de Filipijnen gekoloniseerd?
 - a) Portugezen
 - b) Nederlanders
 - c) **Spanjaarden**
 - d) Italianen
3. De officiële talen zijn
 - a) Engels en Spaans
 - b) Spaans en Filipijns
 - c) Filipijns en Spaans
 - d) **Filipijns en Engels**

Het Filipino is de eerste officiële taal en is een tot standaard verheven versie van het Tagalog.
4. Uit hoeveel eilanden bestaan de Filipijnen?
 - a) 2483
 - b) 6
 - c) 424
 - d) **7641**
5. Wie is de huidige president?
 - a) **Rodrigo Duterte**
 - b) Joseph Estrada
 - c) Fidel Ramos
 - d) Jair Messias Bolsonaro
6. De president wordt gekozen voor
 - a) **6 jaar**
 - b) 5 jaar
 - c) 4 jaar
 - d) 3 jaar
7. Welke stelling over het onderwijs klopt niet?
 - a) Het onderwijs is gratis en verplicht tot 12 jaar
 - b) Het onderwijs bestaat uit publieke scholen en privéscholen
 - c) Kinderen dragen schooluniformen
 - d) **Het secundair onderwijs duurt 6 jaar**

4 jaar. Onderwijs in de Filipijnen is verplicht en gratis voor kinderen van zeven tot twaalf jaar. Vervolgens gaan ze naar het secundair onderwijs, high school, voor een opleiding van 4 jaar en hierna kunnen ze nog een derde niveau volgen en dit betreft een opleiding aan de universiteit of hogeschool.
8. Welke stelling over misdaad klopt?
 - a) De misdaadcijfers zijn niet heel hoog en niet heel laag.
 - b) De doodstraf bestaat en wordt nog toegepast
 - c) **Activisten worden vaak vermoord door / in opdracht van politie of leger**
 - d) De Filipijnen hebben geen last van terreurbewegingen
9. Wat is de populairste sport in de Filipijnen?
 - a) **Basket**

Weetje: de gemiddelde lengte van Filipino's is 1m60

- b) Tennis
- c) Voetbal
- d) Zwemmen

Les 5

Action4Rights

<u>Duur</u>	50'	<u>Vakken</u>	Levensbeschouwelijke vakken Burgerschap PAV
<u>Werkvormen</u>	Groepswerk Klasgesprek	<u>Materiaal</u>	Je verspreidt de tekeningen met kinderrechten op voorhand in de klasruimte Post-Its
<u>Bijlagen</u>	5.1 - Kinderrechten stellingen 5.2 - Kinderrechten tekeningen 5.3 - Planningsdocument 5.4 - Actie-document		

Doelstellingen

Lesdoelstellingen

De leerlingen krijgen inzicht in hun leefomgeving en met welke obstakels ze te maken hebben.

De leerlingen zijn zich bewust van hun rechten en hoe hiervoor op te komen.

De leerlingen leren de start van een actie opzetten: van probleem tot oplossing.

De leerlingen leren verschillende vaardigheden aan: kritisch bewustzijn, solidariteit, samenwerken, spreken in groep, feedback geven, organiseren.

Vakoverschrijdende eindtermen

Gemeenschappelijke Stam

2. De leerlingen kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren.

- 10. De leerlingen engageren zich spontaan.
- 12. zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken.
- 13. De leerlingen kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken.
- 17. De leerlingen toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten.
- 19. dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen (samenwerken).

Context 5: Politiek-juridische samenleving

- 2. De leerlingen passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties.
- 3. tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten.
- 4. De leerlingen zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen.

Context 7: Socioculturele samenleving

- 2. De leerlingen gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen.
- 3. De leerlingen illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit.

Duiding voor de leerkracht

Deze les laat leerlingen nadenken over hun eigen rechten en hoe deze al dan niet gerealiseerd worden in hun leefomgeving. Samen met hun klasgenoten gaan ze op zoek naar een passende oplossing en actie om zo bij te dragen aan een verandering. Op het einde worden de concrete acties van de klas opgelijst en wordt een engagement gevraagd van de leerkracht/directie om de actie te verwezenlijken.

KIYO wil via het project Action4rights jongeren ondersteunen om zelf rechtenschendingen uit hun omgeving te identificeren en sociale acties op te zetten om deze aan te pakken. KIYO vertrekt hier vanuit de idee dat jongeren zelf de capaciteiten hebben om een actieve rol te spelen in de samenleving. Dit project zet daarom specifiek in op empowerment en participatie van jongeren. Het project wil het vertrouwen van deze jongeren in hun eigen mogelijkheden en talenten opkrikken door hen de kans te geven om waardevolle vaardigheden te ontwikkelen. Jongeren worden gesensibiliseerd en ondersteund om actief en constructief op te komen voor hun rechten en die van hun leeftijdsgenoten.

Niet in alleen in België ondersteunen we jongeren om op te komen voor hun rechten, ook in onze verschillende partnerlanden doen we dit, vanuit onze specifieke visie op empowerment. In Brazilië komen jongeren via partner SER op straat om het geweld tegen kinderen en jongeren aan te klagen, in Burundi zet KIYO veranderingsprocessen in gang door jongeren zelf actie te laten nemen voor een betere samenleving (via jongerencomités), in Marokko spreken jongeren zich via theatermethodieken uit tegen seksueel geweld, in de Filipijnen ondersteunt partner CYC jongeren uit de inheemse bevolking via training om de dialoog aan te gaan met lokale beleidsmakers over hun rechten.

Via YOUCA slaagde KIYO er vanaf september 2019 in om jongeren in België en Brazilië op een virtuele manier met elkaar in contact te brengen. Ze wisselden via video's met elkaar uit over een probleem, oplossing en actie. Zo komen ze meer te weten over de context in het andere land, over hoe jongeren elders in de wereld opkomen voor hun rechten en kunnen ze elkaar feedback geven en inspireren om tot actie te komen.

Een contact met jongeren elders in de wereld is echter niet noodzakelijk om sociaal engagement van jongeren te stimuleren. Jongeren uit één klas of groep kunnen ook aan de slag om tot een sociale actie te komen, en kunnen door samenwerking een verandering realiseren in hun leefomgeving, hoe klein ook. Het gaat immers niet alleen over de actie of de verwachte verandering. Het gaat voornamelijk over het groeiproces dat jongeren doorlopen tijdens dit traject.

Een volledig Action4rights-traject duurt normaal gezien ongeveer één schooljaar, en bestaat uit verschillende sessies. Tijdens deze les willen we jongeren laten kennismaken met het project, en hen laten reflecteren over een bepaald probleem dat ze graag willen aanpakken.

Mocht er interesse zijn om een volwaardig traject aan te gaan, kan je zeker contact opnemen met KIYO: info@kiyo-ngo.be. Via www.action4rights vind je ook meer info over het traject.

Deel I – Introductie Kinderrechten

Duur: 10'

Tijdens deze introductie laat je de leerlingen kennismaken met de verschillende kinderrechten. De leerlingen lopen rond in de klas en bekijken de verschillende kinderrechten met bijhorende stelling (Bijlage 1). Hierover kunnen ze met een klasgenoot reflecteren, en eventueel een antwoord op schrijven. Op deze manier raken de leerlingen vertrouwd met het gepresenteerde recht.

Je kan de rechtentekeningen ook zonder stellingen ophangen in de klas (Bijlage 2) en ze samen met de leerlingen overlopen, wat ze voor de leerlingen betekenen en hoe ze al dan niet in hun leven gerealiseerd zijn.

Deel II – Probleemstelling

Duur: 15'

Elke leerling neemt individueel even de tijd om over een bepaald probleem na te denken waarmee ze geconfronteerd worden op hun school. Het is specifiek de bedoeling om over de schoolcontext na te denken (welke problemen zien ze binnen hun schoolcultuur?), zodat een mogelijke actie kan gerealiseerd worden. De leerlingen kunnen zich inspireren op de verschillende rechten die via de tekeningen worden afgebeeld.

Elke leerling schrijft zijn probleem op een post-it, die ze kleven op één van de rechten waar het mee verband houdt. Elke leerling staat bij de tekening waar zijn/haar post-it kleeft en legt aan de andere leerlingen uit waarom ze dit probleem gekozen hebben en wat de link is met het recht.

Op deze manier worden er groepjes gevormd. Per recht kiezen de leerlingen een 'gemeenschappelijk probleem': elk groepje formuleert een probleem zodanig dat elk lid van het groepje zich hierin herkent. Als er slechts één of twee leerlingen bij een recht staan, dan zoek je linken met mogelijke andere rechten. Bv. Leerlingen voelen zich gediscrimineerd op school. Dit kan gelinkt worden met non-discriminatie, maar misschien ook met het recht op identiteit?

Deel III – Op zoek naar een oplossing

Duur: 15'

Per groepje gaan de leerlingen op zoek naar een oplossing, waarvoor ze zelf een actie kunnen organiseren. Welke actie kunnen de leerlingen zelf bedenken als oplossing voor het probleem? De leerlingen kunnen hiervoor het planningsdocument (Bijlage 3) gebruiken.

Volgende richtvragen kunnen meegenomen worden:

- Welke doelstelling willen jullie bereiken?
- Welke middelen hebben jullie nodig? (financieel, specifiek materiaal,...)

- Zien jullie mogelijke partnerschappen? (samenwerken met leerkrachten, een expert uitnodigen,...)
- Is jullie actie realistisch?
- Zijn er risico's verbonden (wat als het regent? Wat als de directie niet overtuigt raakt?)
- ...

Deel IV – Presentatie + vraag naar engagement

Duur: 10'

Elk groepje legt heel kort hun gekozen probleem en oplossing aan de rest van de klasgroep uit. Hoewel de acties niet per se kunnen uitgevoerd zullen worden, kunnen de leerlingen toch een officieel engagement vragen aan de leerkracht en/of directie. Daarom laat je een leerling alle acties noteren op het actiedocument (Bijlage 4). Dit document kunnen de leerlingen vervolgens officieel overhandigen aan de leerkracht en/of directie.

Les 6:

Gelijke kansen en non-discriminatie

<u>Duur</u>	1 of 2 lesuren	<u>Vakken</u>	Levensbeschouwelijke vakken Burgerschap PAV
<u>Werkvormen</u>	Leerspel Groepswork Klasgesprek	<u>Materiaal</u>	Profielkaartjes (bijlage 1.2)
<u>Bijlagen</u>	6.1 - Uitleg Privilege Walk 6.2 - Profielkaartjes Privilege Walk 6.3 - PowerPoint Stellingen		

Doelstellingen

Lesdoelstellingen

De leerlingen kunnen de privileges in een schoolcontext ontrafelen.

De leerlingen kunnen het verschil tussen stereotypen, vooroordelen en discriminatie benoemen.

De leerlingen kunnen in eigen woorden vertellen welke soorten discriminatie er (in België) bestaan.

De leerlingen kunnen aan de hand van stellingen reflecteren over non-discriminatie en gelijke kansen.

Vakoverschrijdende eindtermen

Gemeenschappelijke Stam

- 2. De leerlingen kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren.
- 5. De leerlingen houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen (empathie).
- 11. De leerlingen kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen aan de hand van relevante criteria (kritisch denken).
- 13. De leerlingen kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken (kritisch denken).
- 18. De leerlingen gedragen zich respectvol (respect).
- 22. De leerlingen ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen (zelfbeeld).
- 26. De leerlingen gaan om met verscheidenheid (zorgzaamheid).

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

- 6. De leerlingen doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik.

Context 7: Socioculturele samenleving

- 2. De leerlingen gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen.
- 4. De leerlingen trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie.

Duiding voor de leerkracht

Deze les gaat dieper in op het thema gelijke kansen en non-discriminatie. In deze les zitten vier verschillende werkvormen. Wil je ze allemaal uitvoeren met je leerlingen dan heb je twee lesuren nodig. Als je maar één lesuur de tijd hebt kan je één of twee van de werkvormen uitkiezen.

De eerste werkvorm hanteert de methodiek van de “privilege walk” met als doel om de privileges of hindernissen in de schoolcontext te ontrafelen. Leerlingen krijgen fictieve profielkaartjes. Als leerkracht lees je een lijst van stellingen voor waarbij de leerlingen een stap voor- of achterwaarts moeten zetten indien de stelling van toepassing is op het profiel op hun kaartje. Eens het spel afgelopen is, onthullen de leerlingen hun kaartjes en bespreekt de klas de verschillen in posities op basis van de kaartjes. Het is belangrijk dat er een veilige en open sfeer wordt gecreëerd om dit spel tot een goed einde te brengen.

De tweede werkvorm (leerspel en opdracht) behandelt stereotypen en vooroordelen. Tezamen met discriminatie, zijn ze de drie vormen van bias. De verschillende vormen aan elkaar gerelateerd, maar kunnen ook los van elkaar voorkomen². Het is dus belangrijk om het onderscheid te leren kennen en dit ook te maken in het dagelijkse leven. De leerlingen discussiëren over deze termen, waarna er een kleine quiz volgt om het onderscheid tussen deze termen duidelijk te maken.

De derde werkvorm is een klasgesprek en gaat over discriminatie. Discriminatie komt voor in vele aspecten van het dagelijkse leven: toegang tot huisvesting, de arbeidsmarkt, gezondheidszorg, ... Volgens de wet zijn zowel discriminatie, pesterijen, haatboodschappen en haatmisdrijven tegenover een persoon of een groep personen omwille van persoonlijke kenmerken strafbaar. De leerlingen leren de 19 beschermende discriminatiecriteria kennen die vastgelegd werden in de Belgische wetgeving.

Bij de laatste werkvorm krijgen de leerlingen enkele stellingen voorgelegd. Dit gebeurt in de vorm van een quiz, waarbij er ook gepeild wordt naar de meningen van de leerlingen rond verschillende onderwerpen die te maken hebben met (non-)discriminatie en (on)gelijke kansen om zo een discussie op gang te brengen.

² Fiske, S. T. (2021). *Prejudice, discrimination, and stereotyping*. In R. Biswas-Diener & E. Diener (Eds), Noba textbook series: Psychology. Champaign, IL: DEF publishers. Geraadpleegd van <http://noba.to/jfkx7nrd>

1. Privilege walk – 30 minuten

Je leidt de les in met een doe-opdracht, de privilege walk, aan de hand van de stellingen (bijlage 1.1) en de profielkaartjes (bijlage 1.2). Tijdens de opdracht ontdekken de leerlingen welke privileges er in een schoolcontext bestaan en hoe die de schoolbeleving kunnen beïnvloeden.

De privilege walk is geïnspireerd op de privilege walk toolkit van Procrustes³. Het is bedoeld om de leerlingen verschillende soorten privileges in de samenleving te laten herkennen en te ontrafelen. Zo blijkt uit het onderzoek van Procrustes⁴ dat niet enkel het feit dat je een jongen of een meisje bent een rol speelt, maar dat ook de sociaaleconomische status of etniciteit een effect hebben. Het laat zien dat niet iedereen gelijke kansen heeft om zich te ontwikkelen, aangezien iedere leerling in een andere situatie en omgeving opgroeit.

Aangezien de privilege walk heel onthullend en confronterend kan zijn wat betreft de persoonlijke situatie en kenmerken van de leerling werk je met fictieve profielkaartjes. Het is belangrijk om deze opdracht op een zo constructief mogelijke manier te begeleiden. Daarbij leg je nadruk op de obstakels die zich in de bredere schoolcontext voordoen om gelijke kansen te bekomen, in plaats te focussen op individuele obstakels. Dit zou anders kunnen leiden tot het beschuldigen van leerlingen die zich in meer of minder bevoorrechte posities bevinden.

Opdracht
1) Zet de stoelen aan de kant en laat de leerlingen een rechte lijn vormen in het midden van de ruimte. Elke leerling krijgt een profielkaartje (zie bijlage 1.2, meerdere slides op één pagina te printen en uit te knippen) en houdt dit profiel geheim voor de rest van de klas. 2) Lees de stellingen voor uit bijlage 1.1. Niet alle stellingen moeten voorgelezen worden, een selectie van de stellingen volstaat. De leerlingen moeten op hun profielkaartjes kijken of de stelling op hen van toepassing is. Ze beoordelen dan zelf of ze een stap voor- of achterwaarts moeten zetten of dat ze moeten blijven staan. Elke stap moet ongeveer een gemiddelde stap zijn: niet te groot, niet te klein. 3) Nadat de laatste stelling werd voorgelezen, moet elke leerling hun profielkaartje tonen. Bespreek met de klas welke kwesties en gedachten tijdens deze activiteit naar voren kwamen. De volgende richtvragen kunnen hierbij helpen:

³ Procrustes. (2021). Privilege walk toolkit. Geraadpleegd van <https://www.procrustes.be/toolkit/detail/privilege-walk>

⁴ Van Maele, D., Michalek, N., Engels, N., Laevers, F., Lombaerts, K. & Van Houtte, M. (2015). *Gender op school, meer dan een jongens-meisjeskwestie*. Tielt, België: Lannoo Uitgeverij nv.

- *Hoe voelde het om een stap achterwaart of voorwaarts te zetten?*
- *Hoe voelde je je als je achteraan bleef staan?*
- *Waarom sta je helemaal vooraan? Of achteraan?*
- *Wat maakt dat mensen in het echte leven 'vooraan' staan of 'achteraan'?*
- *Ken je voorbeelden uit het dagelijkse leven die maken dat leerlingen wel of geen 'voorsprong' hebben in het leven?*

2. Stereotypen en vooroordelen – 25 minuten

Je begint met een kleine tekenopdracht met enkele discussievragen. Daarna leg je kort uit wat stereotypen en vooroordelen zijn. Nadien moeten de leerlingen bepalen wat de verschillen zijn tussen stereotypen, vooroordelen en discriminatie aan de hand van enkele voorbeelden.

Stereotypen

Opdracht 1

- 1) Laat de leerlingen eerst een Mexicaan tekenen
- 2) Laat de leerlingen vervolgens een Belg tekenen
- 3) Laat de leerlingen hierna nog een Vlaming tekenen
- 4) Laat de leerlingen tot slot iemand uit hun dorp/stad tekenen

Discussievragen

Was het een gemakkelijke oefening?

Welke tekening ging wel of niet gemakkelijk?

Waarom zou dit zijn?

Welk beeld heb je van een Mexicaan? En van een Belg? De kans is groot dat de Mexicaan werd afgebeeld met een sombrero en de Belg met een pak friet. Maar draagt elke Mexicaan een sombrero? Heeft elke Belg een pak friet bij de hand?

Dit zijn vereenvoudigde beelden die we hebben maar die niet opgaan voor alle leden van een bepaalde groep. Een **stereotype** is een specifieke overtuiging of veronderstelling over individuen die uitsluitend gebaseerd is op hun toebehoren van een groep, ongeacht hun individuele kenmerken. **Stereotypen hebben een veralgemenend effect**, waarbij bepaalde kenmerken worden **uitvergroot en toegepast op alle leden** van een groep⁵. Er bestaan heel wat stereotypen op basis van nationaliteit, geslacht, godsdienst, beroep, seksuele geaardheid, enz.

Het is echter iets moeilijker om een vereenvoudigd beeld te schetsen van een Vlaming of iemand je dorp of stad als je zelf tot deze groepen behoort. Je zal meer individuele verschillen waarnemen tussen de mensen van de groep waartoe je zelf behoort, dan van een groep waartoe je niet behoort. Uit onderzoek blijkt dat hoe beter je een groep kent of leer kennen, hoe meer interne verschillen je zult waarnemen. Daartegenover staat dat hoe minder je een groep kent of er mee in contact komt, hoe homogener je deze groep zult waarnemen.

Belangrijk om te onthouden is dat ieder van ons stereotypen heeft om de wereld te ordenen en te begrijpen. Bewust zijn van onze eigen stereotiepe beelden is belangrijk, omdat deze stereotypen ons kunnen belemmeren om de werkelijkheid in al haar verscheidenheid waar te nemen.

Discussievragen

Welke stereotypen kennen jullie nog?

Hoe vaak hoor je dat mensen groepen bekritisieren zonder er iets van af te weten?

Vooroordelen

Als je iemand voor het eerst ontmoet, vorm je een mening. Dit gebeurt meestal automatisch en onbewust op basis van hoe die persoon eruitziet, wat hij of zij draagt, hoe hij of zij spreekt, enz. Ook bepaalde gebeurtenissen, die we zien, horen of lezen, kleuren je mening. Maar wanneer jouw mening

⁵ Jove. (2021). Stereotypes, Prejudice, and Discrimination. Geraadpleegd van: <https://www.jove.com/science-education/11069/stereotypes-prejudice-and-discrimination>

(positief of negatief) niet gebaseerd is op feiten, maar louter op veronderstellingen of stereotypen, spreken we van een vooroordeel.

Een **vooordeel** is dus een positieve of negatieve beoordeling over iemand of een groep mensen, zonder dat je deze persoon kent. Het is een **ongefundeerde mening of oordeel** die men vóóraf heeft en die een **emotionele lading bevat**. Iedereen heeft vooroordelen, geen mens gaat geheel onbevooroordeeld door het leven.

Stereotypen, vooroordelen of discriminatie?

Maar zelfs nu we weten wat stereotypen en vooroordelen zijn, wat is het concrete verschil met **discriminatie**? We behandelen mensen verschillend, maar dat betekent niet noodzakelijker wijs dat het om discriminatie gaat.

Er is sprake van discriminatie **wanneer iemand naar zijn/haar vooroordelen handelt en mensen ongelijk behandelt (actie)** op basis van afkomst, huidskleur, nationaliteit, politieke of religieuze voorkeur, sekse, seksuele geaardheid, taal, leeftijd, lichamelijke of mentale beperking, etc.

Opdracht 2

Vraag aan leerlingen de volgende voorbeelden getuigen van een vooroordeel, stereotype of discriminatie:

Mensen met bruine ogen *zijn* minder intelligent dan mensen met blauwe ogen.

☐ **Stereotype (veralgemening)**

We *willen geen* mensen aannemen met bruine ogen in ons bedrijf.

☐ **Discriminatie (actie)**

Sarah heeft bruine ogen en buist altijd voor wiskunde. Nu heeft Frédéric ook een buis voor wiskunde. Mensen met bruine ogen *kunnen* nu eenmaal *niet* zo goed presteren als mensen met blauwe ogen.

☐ **Vooroordeel (mening over één persoon, gebaseerd op stereotype)**

Yassin is een keer heel ziek geworden nadat hij een slechte mossel had gegeten. Hij is nu bang om ziek te worden van het eten van schaaldieren.

❓ Vooroordeel (emotioneel)

Yassin denkt dat niet alleen deze mossel, maar alle mosselen en zelfs alle schaaldieren je ziek maken.

❓ Stereotype (veralgemening)

Yassin heeft na die ene slechte mossel sindsdien nooit meer schaaldieren willen eten en raad andere mensen af om dit ook te doen.

❓ Discriminatie (actie)

3. Discriminatie – 10 minuten

Je legt de leerlingen kort uit wat discriminatie is met onderstaande uitleg. Vervolgens laat je de leerlingen raden welke discriminatiecriteria er zijn volgens de Belgische antidiscriminatiewetgeving.

Soms zullen mensen handelen naar hun bevooroordeelde houding ten opzichte van een groep mensen. Dit gedrag staat bekend als discriminatie. Discriminatie is dus het ongelijk of oneerlijk behandelen van een andere persoon, omdat ze toebehoren aan een bepaalde groep⁶. Je discrimineert wanneer je handelt naar de stereotypen en vooroordelen die in je hoofd zitten. Je zet deze om in de praktijk.

Discriminatie komt spijtig genoeg voor in vele aspecten van het dagelijkse leven: toegang tot huisvesting, de arbeidsmarkt, gezondheidszorg, ... Volgens de wet zijn zowel discriminatie, pesterijen, haatboodschappen en haatmisdrijven tegenover een persoon of een groep personen omwille van persoonlijke kenmerken strafbaar.

De antidiscriminatiewetgeving definieert niet alleen de verschillende vormen van discriminatie, maar ook de persoonlijke kenmerken waarvan sprake is. We spreken over 'beschermde criteria'⁷. In België bestaan er 19 beschermende discriminatiecriteria die onder drie wetten vallen: de Genderwet, de

⁶ Jove. (2021). Stereotypes, Prejudice, and Discrimination. Geraadpleegd van: <https://www.jove.com/science-education/11069/stereotypes-prejudice-and-discrimination>

⁷ UNIA. (2021). Discriminatie: enkele verduidelijkingen. Geraadpleegd van: <https://www.unia.be/nl/discriminatiegronden/discriminatie-enkele-verduidelijkingen#Directe-of-indirecte-discriminatie>

Antiracismewet en de Antidiscriminatiewet. Deze drie wetten vormen de Belgische antidiscriminatiewetgeving.

Opdracht

Laat de leerlingen nadenken over welke 19 discriminatiecriteria er zijn volgens de Belgische antidiscriminatiewetgeving en lijst ze samen op. Je kan de leerlingen vragen om, als ze een criteria aanhalen, een concreet voorbeeld te geven.

Oplossing:

Genderwet:

1. Geslacht

Antiracismewet:

2. Nationaliteit
3. Nationale of etnische afstamming
4. Zogenaamd ras
5. Huidskleur
6. Afkomst

Antidiscriminatiewet:

7. Handicap
8. Geloof of levensbeschouwing
9. Seksuele geaardheid
10. Leeftijd
11. Vermogen
12. Burgerlijke staat
13. Politieke overtuiging
14. Syndicale overtuiging
15. Gezondheidstoestand
16. Fysieke of genetische eigenschap
17. Geboorte
18. Sociale afkomst
20. Taal

Indien er nog tijd overblijft kan je een kort klasgesprek aan de gang brengen. Afhankelijk van hoe comfortabel de leerlingen zich voelen om over discriminatie te praten, kun je meer algemene of persoonlijke discussievragen stellen.

Algemene discussievragen	Persoonlijke discussievragen
<i>Kent er iemand verhalen uit het nieuws rond discriminatie?</i>	<i>Wie is er ooit al gediscrimineerd geweest? Op basis waarvan?</i>
<i>Waarom denk je dat dit gebeurd is?</i>	<i>Waarom denk je dat dit gebeurd is?</i>
<i>Hoe voel je je hierbij?</i>	<i>Hoe voelde je je toen?</i>
<i>Hoe kunnen we reageren op discriminatie?</i>	<i>Hoe reageerde je?</i>
	<i>Hoe kunnen we reageren op discriminatie?</i>

4. Stellingen en discussie – 30 minuten

Je presenteert de stellingen aan de hand van de bijlage 1.3 “PowerPoint Stellingen”.

Bij sommige stellingen zijn er verschillende vragen die je aan de leerlingen kunt stellen om hen tot een discussie over non-discriminatie en gelijke kansen aan te zetten. Om je verder te begeleiden in het presenteren van de stellingen, worden hieronder wat bijkomende informatie en links meegegeven.

Stelling 1: C
Hoeveel kinderen in Vlaanderen leven in armoede?

Uit het rapport “Onzichtbare kinderen” van Kinderrechtencoalitie (p. 85)⁸:

Van alle kinderen en jongeren in Vlaanderen groeit **15%** (antwoord C) op in armoede of kent een vorm van sociale uitsluiting. Eén kind op zeven wordt geboren in een kansarm gezin (EU SILC; Kind & Gezin). Van de Vlaamse kinderen tussen 0 en 15 jaar groeit 8% zelfs op in een situatie van materiële deprivatie. Deze kinderen ontberen minstens drie noodzakelijke materiële benodigdheden:

- een gebrek aan financiële middelen om het huis te verwarmen;
- om versleten meubels te vervangen;
- om een week vakantie buitenshuis te nemen

Net zoals bij volwassenen lopen sommige groepen kinderen een groter risico om in armoede te belanden dan anderen. Het beperkt gezinsinkomen is in de Vlaanderen vaak de doorslaggevende factor die materiële deprivatie veroorzaakt. Ook wie opgroeit in een gezin waar (nagenoeg) niet wordt gewerkt of in een eenoudergezin heeft een grotere kans op armoede.

Stelling 2: B

Hoeveel procent van de Belgische meisjes maakte al seksuele intimidatie mee?

Uit het onderzoek van plan rond seksuele intimidatie⁹:

Hun onderzoek toonde aan dat **91%** (antwoord B) van de meisjes en 28% van de jongens al slachtoffer waren van seksuele intimidatie.

Je kan de leerlingen vragen wat ze precies verstaan onder seksuele intimidatie. Dit is onder meer:

- Fysieke intimidatie: ongewenst aanraken, ‘aanschuren’ op een festival, ...
- Verbale intimidatie: aandringen voor seksuele gunsten, seksueel suggestieve opmerkingen schreeuwen, iemand nafluiten, ...

⁸ Kinderrechtencoalitie. (2020). Onzichtbare kinderen en hun rechten. Geraadpleegd van: <https://static1.squarespace.com/static/5fa03b353430b9362eeca8cb/t/5fb55a6fd03978527fd3686b/1605720699608/Eindrapport+Kinderrechtencoalitie.pdf>

⁹ Plan. (2019). Seksuele intimidatie. Geraadpleegd van: <https://www.planinternational.be/nl/blog/slachtoffer-seksuele-intimidatie>

- Visuele intimidatie: tonen of verspreiden van seksueel expliciete afbeeldingen en objecten worden beschouwd als ongepast

Daarna kan je op de volgende slide de leerlingen vragen of ze voorbeelden kennen van seksuele intimidatie. Indien ze geen persoonlijke verhalen willen vertellen, kunnen ze altijd een voorbeeld aanhalen uit het nieuws.

Tenslotte kan je de leerlingen vragen wie ze hiervoor in vertrouwen nemen op de volgende slide. Het onderzoek van Plan toont aan dat slechts 6% van de slachtoffers een leerkracht in vertrouwen neemt of naar de politie stapt.

Stelling 3: A

Hoe groot is de loonkloof tussen mannen en vrouwen in België?

Uit het rapport van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM)¹⁰:

België doet het iets beter dan het Europese gemiddelde, met een loonverschil van **9,2%** (antwoord A), blijkt uit een rapport van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM). Dat cijfer heeft betrekking op 2018, voor de pandemie dus. Als de lonen gemeten worden zonder correctie voor de arbeidsduur, verdienen vrouwen gemiddeld 23,1 procent minder dan hun mannelijke collega's.

Stelling 4: C

Waarom hebben ze niet gereageerd?

In noodsituaties kan het helpende gedrag van een iemand worden geremd doordat er ook andere mensen in de nabijheid zijn. Dit wordt '**het omstaandereffect**' genoemd (antwoord C), waarbij elke persoon de verantwoordelijkheid afschuift naar de anderen. Dit kan komen doordat iemand door de situatie wordt verrast of overvallen, maar ook door een gevoel van machteloosheid of de angst om iets verkeerd te doen.

¹⁰ De Tijd. (2021). Europa maakt gelijk loon voor mannen en vrouwen afdwingbaar. Geraadpleegd van: <https://www.tijd.be/dossier/europareeks/europa-maakt-gelijk-loon-voor-mannen-en-vrouwen-afdwingbaar/10288954.html>

Je kan nadien de leerlingen ook vragen of ze dit herkennen of dat ze dit zelf al meegemaakt hebben op de volgende slide.

Stelling 5: B

Hoeveel procent van de LGBTQIA+'s durft in België de hand van de partner niet vast te houden?

Uit een enquête van het Europees Bureau voor de Grondrechten¹¹:

België staat volgens de Rainbow Europe Index op de tweede plaats met 73 procent. Toch behoort België volgens de enquête niet echt tot de beste leerlingen. Zo zijn LGBTQIA+'s hier banger om de hand van hun partner vast te houden (**66% in België** (antwoord B)) dan het gemiddelde in Europa (60%).

Vier op de tien Belgen zeggen dat ze zijn lastiggevalen in het jaar voor de survey. Ons land maakt wel deel uit van de landen waar LGBTQIA+-mensen het meest een incident melden dat ze hebben ervaren, maar toch vermijdt 37 procent bepaalde plaatsen uit angst om te worden aangevallen, lastiggevalen of beledigd.

Stelling 6:

Met hoeveel miljard dollar hebben de miljardairs hun rijkdom sinds de coronacrisis verhoogd?

Uit een rapport van Oxfam "The Inequality Virus"¹²:

In bijna alle landen ter wereld is de ongelijkheid enorm toegenomen. 's Werelds miljardairs hebben hun rijkdom in die periode met **3900 miljard dollar** (antwoord B) verhoogd. In dezelfde periode zagen de meest kwetsbaren hun inkomen dalen. Volgens schattingen is het aantal mensen in armoede vorig jaar gestegen van **200 tot 500 miljoen** (antwoord A).

¹¹ De Standaard. (2020). België en Europa hebben nog werk aan LGBTI-welzijn. Geraadpleegd van: https://www.standaard.be/cnt/dmf20200514_04959454

¹² MO. (2021). Oxfam: Coronacrisis doet ongelijkheid sterk toenemen. Geraadpleegd van: <https://www.mo.be/nieuws/oxfam-coronacrisis-doet-ongelijkheid-sterk-toenemen>

Stelling 7: A**Hoeveel meldingen van racisme ontving UNIA in 2020?**

Uit de statistieken van UNIA¹³:

Wie zich gediscrimineerd voelt op basis van afkomst of huidskleur, kan dat melden bij Unia. In 2020 ontving het gelijkekansencentrum 3.684 meldingen over racisme. Het ging over 2.081 unieke feiten die te maken hadden met racisme. 956 keer opende Unia een dossier.

Stelling 8:**Ben je een racist als je een racistische opmerking geeft?**

Elke situatie is natuurlijk anders. Zo kunnen je handelingen of uitspraken misschien in jouw ogen wel goed bedoeld zijn, maar deze kunnen door iemand anders worden aanzien als vernederend, discriminerend of racistisch. Dat komt misschien omdat je je niet bewust bent van bepaalde verhoudingen, gevoeligheden of het feit dat je deel uitmaakt van een bepaalde meerderheid.

Belangrijk is hoe men reageert wanneer iemand je beschuldigt van racisme. Luister naar wat racisme voor de andere persoon betekent en respecteer deze gevoelens. Indien je een fout hebt begaan, vraag dan hoe je die kan rechtzetten. Door geïnteresseerd en oprecht te luisteren, krijg je meer inzicht in de ander en kan je meer empathie tonen. Vertel ook jouw kant van het verhaal: verwoord je intentie op een respectvolle manier of geef uitleg bij je gedrag. Zo krijgt de andere persoon ook de kans om jou te begrijpen.

Bijvoorbeeld:

Een leerling zegt dat je een racist bent omdat jij als leerkracht hem een opmerking geeft. Een mogelijke reactie kan zijn: 'Ik begrijp dat je kwaad bent, maar op school verwacht ik dat alle leerlingen zich aan dezelfde regels houden.'

¹³ De Standaard. (2021). Unia ontvangt recordaantal klachten over racisme: 'Tien meldingen per dag'.

Geraadpleegd van: https://www.standaard.be/cnt/dmf20210321_94695105

Heb je een fout begaan, vraag dan hoe je die kan rechtzetten. Of ga na wat je anders of beter kan doen in de toekomst.¹⁴

5. Nabespreking – 5 minuten

Je sluit de les af door nog enkele zaken na te bespreken met de leerlingen met de onderstaande discussievragen.

Discussievragen

Wat heb je geleerd tijdens deze les?

Wat kan je zelf doen aan uitsluiting, discriminatie, vooroordelen? Wat kan de school doen?

¹⁴ Diversiteitspraktijk. (2021). Wat als iemand mij beschuldigt van racisme? Geraadpleegd van: <https://www.diversiteitspraktijk.be/artikels/wat-als-iemand-mij-beschuldigt-van-racisme>

Les 7:

Project Filipijnen: Cordilleran Youth Center

<u>Duur</u>	50'	<u>Vakken</u>	Levensbeschouwelijke vakken Burgerschap PAV
<u>Werkvormen</u>	Groepswerk Klasgesprek	<u>Materiaal</u>	Casus CYC uitgeprint (bijlage 2.1)
<u>Bijlagen</u>	7.1 – Casus CYC		

Doelstellingen

Lesdoelstellingen

De leerlingen kunnen verschillende vormen van discriminatie analyseren aan de hand van casussen over de leefwereld van jongeren elders in de wereld.

De leerlingen kunnen de Filipijnse context schetsen en in eigen woorden vertellen hoe sociale organisaties inzetten op het versterken van jongeren.

Vakoverschrijdende eindtermen

Gemeenschappelijke stam

2. De leerlingen kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren (creativiteit).

- 10. De leerlingen engageren zich spontaan (initiatief).
- 13. De leerlingen kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken (kritisch denken).
- 17. De leerlingen toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten (open en constructieve houding).
- 19. De leerlingen dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen (samenwerken).

Context 5: Politiek-juridische samenleving

- 5. De leerlingen tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid.
- 13. De leerlingen geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.

Context 7: Socioculturele samenleving

- 1. De leerlingen beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen.
- 5. De leerlingen geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten.

Duiding voor de leerkracht

In deze les leren de leerlingen aan de hand van enkele casussen over de uitdagingen waarmee Filipijnse jongeren worden geconfronteerd. Daarnaast leren ze ook hoe discriminatie in elk van deze gevallen een rol speelt.

YOUCA werkt met KIYO samen aan jongerenemancipatie in Brazilië, de Filipijnen en in België. Cordilleran Youth Center (CYC) is de Filipijnse partner van KIYO. Sinds 1991 zet CYC zich in voor de jongeren en studenten in de Cordillera Administratieve Regio (CAR) in de Filipijnen. Deze regio bestaat uit zes provincies en Baguio City. Ze fungeert ook als het onderwijs-, trainings- en dienstencentrum voor inheemse jongeren in de Cordillera-regio. Het netwerk van CYC bestaat uit zes provinciale jongerenorganisaties, een jongerenorganisatie in Baguio City en kleinere school- en buurtorganisaties.

In de Cordillera wonen zeven belangrijke inheemse volkeren: de Ibaloi, Kankanay, Kankanaey-Benguet, Kalinga, Ifugao, Tingguian, en Isneg. CYC zorgt ervoor dat de jeugd, vooral diegenen die naar stedelijke centra zijn gemigreerd, hun cultuur kennen en vieren. Een kernpunt van CYC's programma's is balikili (teruggaan naar de gemeenschap), door middel van uitwisseling tussen jongeren en ouderen, waarbij ouderen hun inheemse cultuur, podiumkunsten en geschiedenis van de strijd om land delen. Hoewel inheemse jongeren de voornaamste doelgroep blijven, werkt CYC ook met niet-inheemse jongeren, bijvoorbeeld jongeren van wie de familie naar de Cordillera is gemigreerd of die hier zijn komen studeren.

In het algemeen zet CYC zich in voor jongerenparticipatie in de Cordillera en dit doen ze door de volgende activiteiten:



Een scholenwerking waar er wordt gewerkt aan het opnemen van kinderrechten in de schoolcultuur. Daarbij staat inspraak van jongeren centraal.

Een cultuurwerking waarbij jongeren hun inheemse cultuur in de kijker zetten door middel van dans- en theatervoorstellingen en daarbij het publiek bewustmaken van hun rechten.

Beleidsbeïnvloeding door jongeren die door middel van trainingen in staat zijn om zelf in dialoog te gaan met lokale politici en andere beleidsmakers.

1. Ijsbreker – 5 minuten

Je leidt de les in met een ijsbreker. Het doel van de ijsbreker is dat de leerlingen ontdekken wat ze met elkaar gemeen hebben.

Opdracht

- 1) Verdeel de leerlingen in groepjes van 4 of 5. Geef aan dat elk groepje moet uitzoeken hoeveel dingen ze gemeen hebben, maar uiterlijke kenmerken en kleding tellen niet mee. De groep die de meeste gemeenschappelijke dingen ontdekt, wint, dus het loont om volhardend en bedachtzaam te zijn!
- 2) Na 2 à 3 minuten vertelt elk groepje hoeveel gemeenschappelijke dingen ze hebben ontdekt. Laat de leerlingen van de andere groepjes hun hand opsteken als ze hetzelfde gemeen hebben.

2. Inleiding – 5 minuten

Je geeft een korte inleiding over Cordilleran Youth Center (CYC) aan de hand van een [video](#) en de info bij “duiding voor de leerkracht”. Je legt de leerlingen uit dat een deel van het loon dat ze verdienen op de YOUCA Action Day naar het CYC gaat.



3. Casussen – 35 minuten

Je verdeelt de leerlingen in groepen. Elke groep krijgt de opdracht om een casus te bespreken aan de hand van bijlage 2.1 “CYC Casus”. Het doel is om de leerlingen te laten kennismaken met de uitdagingen waarmee de Filipijnse jongeren (van CYC) worden geconfronteerd en hoe discriminatie in elk van deze gevallen voorkomt.

Opdracht

- 1) Verdeel de leerlingen in drie groepen. Geef elke groep ongeveer 15 minuten de tijd om een casus te bespreken en voor te bereiden. Zet de PPT klaar.
- 2) Bij elke casus moet elke groep de volgende vragen beantwoorden. De leerlingen mogen als ze willen extra opzoekwerk doen op hun GSM:
 - Over welke soort discriminatie gaat het? (presenteer de PPT (bijlage) met de slide met alle soorten discriminatie)
 - Wat doen de jongeren (van CYC) om die discriminatie te bestrijden?
 - Welke link kan je leggen tussen deze casus en andere situaties in België of in de wereld?
- 3) Iedere groep moet hun casus gedurende 5 minuten aan de klas voorstellen en dit op een zo creatief mogelijke manier! Denk aan een tekening, een collage, een quiz, ...

Antwoorden

Casus 1: Red-tagging

- Discriminatie van (vermeende) politieke overtuiging. Deze valt moeilijk te categoriseren binnen de 19 beschermende discriminatiecriteria van UNIA¹⁵ (zie ook Les 1 – Gelijke kansen

¹⁵ UNIA. (2021). De 19 discriminatiegronden. Geraadpleegd van:

<https://www.unia.be/nl/discriminatiegronden/de-19-discriminatiegronden>

en non-discriminatie), aangezien het niet over hun echte politieke overtuigingen gaat, maar over hun vermeende politieke overtuigingen.

- De jongeren van CYC bestrijden deze discriminatie door de kwestie publiekelijk aan te klagen en door een beschermingsbevel aan te vragen bij de rechtbank. Hierdoor worden ze beter beschermd tegen mogelijk geweld of gevaar.
- Een werknemer wordt ontslagen omdat hij lid is van een bepaalde politieke partij; een opvangmoeder weigert een kind op te vangen omwille van de politieke overtuiging van de ouders; een werknemer krijgt geen promotie nadat hij gezien werd op een extreemlinkse betoging - enzovoort.¹⁶

Casus 2: Igorot

- Etnische discriminatie
- De jongeren van CYC willen de rechten van de inheemse jongeren versterken door hen te betrekken in (beleids)discussies.
- Etnisch profileren is een ander voorbeeld van etnische discriminatie, waarbij etnische minderheden (bv. in België) vaker worden onderworpen aan politiecontroles dan anderen, terwijl daar geen objectieve reden voor is¹⁷. Een ander voorbeeld is dat een IT'er niet wordt geselecteerd voor een sollicitatiegesprek omdat "hij niet-Europees is"¹⁸.

Casus 3: Gender story

- Discriminatie van seksuele geaardheid.
- CYC steunt de LGBTQIA+ jongerenorganisatie Bahaghari en voert basisregels bij al haar activiteiten die oproepen tot respect voor alle deelnemers, ongeacht hun genderidentiteit.

¹⁶ UNIA. (2021). Andere discriminatiegronden. Geraadpleegd van: <https://www.unia.be/nl/discriminatiegronden/andere-discriminatiegronden#Politieke-overtuiging>

¹⁷ Amnesty International. (2021). Etnisch profileren. Geraadpleegd van: <https://www.amnesty.nl/wat-we-doen/themas/discriminatie/etnisch-profileren>

¹⁸ UNIA. (2021). Racisme. Geraadpleegd van: <https://www.unia.be/nl/discriminatiegronden/racisme>

- Een vrouw krijgt haar ontslag nadat ze gezegd heeft dat ze lesbisch is, een eigenaar wil zijn appartement alleen aan 'klassieke gezinnen' verhuren, twee mannen worden in elkaar geslagen omdat ze hand in hand over de straat liepen.¹⁹

4. Nabespreking – 5 minuten

Je sluit de les af door nog enkele zaken na te bespreken met de leerlingen met de onderstaande discussievragen.

Discussievragen

Wat heb je geleerd tijdens deze les?

Ken je Belgische organisaties die opkomen voor jongeren? Waar pleiten zij voor?

Wat betekent “youth empowerment” voor jou?

Antwoorden

Belgische organisaties voor kinderen en jongeren:

- [KIYO](#): KIYO stelt kinderen en jongeren in staat om hun leven in eigen hand te nemen en hun rechten af te dwingen. Samen met haar partners versterkt KIYO de levens- en technische vaardigheden van kinderen en jongeren. Dit stelt hen in staat om als wereldburgers positieve individuele en maatschappelijke veranderingen teweeg te brengen.
- [Het Kinderrechtencommissariaat](#): De Vlaamse pleitbezorger van kinderrechten, opgericht door het Vlaams Parlement. Die rol maken ze waar door signalen van kinderen, jongeren en professionals te detecteren en om te zetten in concreet beleidsadvies.

¹⁹ UNIA. (2021). Seksuele geaardheid. Geraadpleegd van:
<https://www.unia.be/nl/discriminatiegronden/seksuele-geaardheid>

- [De Vlaamse Jeugdraad](#): De Vlaamse Jeugdraad is de officiële adviesraad van de Vlaamse kinderen, jongeren en hun organisaties. Zij zetten hun belangen altijd bovenaan de agenda van de beleidsmakers.
- [De Ambrassade](#): De Ambrassade zet de jeugd, het jeugdwerk, jeugdinformatie en het jeugdbeleid op de kaart. Ze versterken de positie van kinderen en jongeren in de samenleving, ze dragen bij tot het geluk en welzijn van alle kinderen en alle jongeren en hebben daardoor een positieve impact op hun levenskwaliteit.
- [JES](#): JES is een jeugdorganisatie voor alle kinderen en jongeren in Antwerpen, Brussel en Gent. We ondersteunen hen op het vlak van vrije tijd, onderwijs, werk, opleiding en welzijn.

Youth empowerment:

Youth empowerment (jongerenemancipatie) is een proces waarbij kinderen en jongeren worden aangemoedigd om hun leven in eigen hand te nemen. Jongeren moeten zich ten volle kunnen ontplooiën, zich kunnen uiten, gehoord worden en er moet met hun stem rekening gehouden worden. Wij willen dat kinderen en jongeren hun toekomst in eigen handen kunnen nemen.

Over de jaren heen heeft KIYO expertise opgebouwd over hoe kinderen en jongeren nog meer kan versterken in hun ontwikkeling. Hiervoor heeft KIYO het APPS-model (Awareness-Protection-Participation-Skills) in het leven geroepen. Het heeft als doel om een veilige en stimulerende leeromgeving te creëren waarin alle leerlingen kunnen participeren en zich fysiek, sociaal en emotioneel veilig kunnen voelen. Op die manier steunt het jongeren op hun weg om actieve wereldburgers te worden.

Les 8:

De Cordillera-regio in de Filipijnen

<u>Duur</u>	1 lesuur	<u>Vakken</u>	Levensbeschouwelijke vakken Burgerschap PAV
<u>Werkvormen</u>	Leerspel Groepswerk Klasgesprek	<u>Materiaal</u>	Bijlages 3.1 en 3.4 uitgeprint Bord
<u>Bijlagen</u>	8.1 – Dixit kaartjes 8.2 – Presentatie Cordillera 8.3 – Filmpje Cordillera Pictionary 8.4 – Kaartjes Cordillera Pictionary		

Doelstellingen

Lesdoelstellingen

De leerlingen maken kennis met de Cordillera regio in de Filipijnen.

De leerlingen leren nadenken over hun eigen context.

Vakoverschrijdende eindtermen

Gemeenschappelijke stam

- De leerlingen houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen (empathie).

- 6. De leerlingen kunnen schoonheid ervaren (esthetische bekwaamheid).
- 18. De leerlingen gedragen zich respectvol (respect).
- 22. De leerlingen ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen (zelfbeeld).

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

- 10. De leerlingen beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen.
- 11. De leerlingen gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.

Context 7: Socioculturele samenleving

- 1. De leerlingen beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen.
- 2. De leerlingen gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen.
- 6. De leerlingen gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen.

Duiding voor de leerkracht

Deze les geeft een introductie op de Cordillera regio in de Filipijnen. De leerlingen raken vertrouwd met de Cordillera regio aan de hand van een pictonary spel. Ze krijgen vervolgens de opdracht om hun eigen regio te analyseren door zelf een pictonary spel te bedenken.

De Cordillera regio is een van de meest noordelijke van de 17 regio's in de Filipijnen. De regio zelf bestaat uit 6 provincies: Abra, Apayo, Benguet, Ifugao, Kalinga en Mountain Province. Het regionale centrum is de stad Baguio.



Figuur 1 en 2: De Cordillera Administrative Region²⁰ en de Cordillera Central, Filipijnen²¹

De regio wordt gekenmerkt door de bergketen “Cordillera Central”, de grootste bergketen van de Filipijnen. In dit bergachtig gebied wonen de Igorot, . Het is een overkoepelende naam voor een aantal inheemse volkeren in de Cordillera Central: de Bontoc, Isneg, Ibaloi, Ifugao, Kalinga en Kanakana-ey. De naam Igorot betekent in het Tagalog (Filipijnse taal) letterlijk “mensen uit de bergen”. Vandaag behoren er zo’n 1,5 miljoen mensen tot de Igorot-gemeenschappen.

²⁰ Geraadpleegd van:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cordillera_Administrative_Region_in_Philippines.svg#/media/File:Cordillera_Administrative_Region_in_Philippines.svg

²¹ Geraadpleegd van:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cordillera_Central.jpg#/media/File:Cordillera_Central.jpg

Wat zijn inheemse volkeren?

“Inheemse volkeren zijn bevolkingsgroepen die een bepaald grondgebied bewoonden voordat daar kolonisten kwamen wonen, en die eigen gebruiken en cultuur in stand hebben gehouden”²².



Figuur 3 en 4: Rijstterrassen gebouwd door de Ifugao in Banaue²³ en Ifugao man in krijgersoutfit²⁴

Hoewel verschillende volkeren tot de Igorots behoren, delen zij toch een gemeenschappelijke geschiedenis. Hun voorouders hebben zich drie eeuwen lang verzet tegen de inlijving van het Spaanse Rijk in de 16^{de} eeuw. Ze maakten goed gebruik van het ruige bergachtige terrein en verdedigden hun vrijheid tegen de Spanjaarden zodanig dat ze “feroces” (de “woeste”) werden genoemd. Zo hebben de Igorots - met uitzondering van enkele gebieden in Benguet en Abra - over het algemeen geen echt Spaans koloniaal bewind gekend. Als gevolg daarvan konden zij veel van hun inheemse identiteit behouden, in tegenstelling tot andere gekoloniseerde gebieden die veel van hun kenmerkende traditionele levensstijl verloren.

De hartstochtige verdedigingen van de Igorots tonen dat ze een sterke band met hun gebied, wat onmiskenbare culturele wortels heeft. Het brede scala van geloofsovertuigingen, waardesystemen, technologieën en sociale instellingen weerspiegelt hun etniciteit en identiteit. De meeste gronden van de Igorots zijn van oudsher gemeenschappelijk bezit en zijn niet onderhevig aan exclusieve

²² Amnesty international. (2021). Inheemse volken en mensenrechten. Geraadpleegd van:

<https://www.amnesty.nl/encyclopedie/inheemse-volken-en-mensenrechten>

²³ Geraadpleegd van: <https://media.istockphoto.com/photos/view-of-rice-terraces-near-poitan-village-picture-id501367305?k=6&m=501367305&s=612x612&w=0&h=osE-17xu37ODQyRBjXmF8US4oZLpPnDzHAY1LCi5bZY=>

²⁴ Geraadpleegd van: <https://media.istockphoto.com/photos/sideview-of-native-ifugao-man-in-warrior-outfit-at-banaue-picture-id458104487?k=6&m=458104487&s=612x612&w=0&h=i5Lf80dqvpvTpfRy200D00cvSbtcpY-ZHyE5J0TNVx4=>

gebruikersrechten. Het “eigendom” heeft eerder betrekking op het recht van de stam om de grond te gebruiken. Maar over de eeuwen heen werden pogingen ondernomen om de Igorots en hun grondgebied te onderwerpen met een reeks wetten en regelgevingen van de koloniale administratie en huidige regering. Het “interne kolonialisme” heeft ernstige gevolgen gehad voor het leven van de mensen, vooral wat het landbezit en de politieke onderverdeling van hun grondgebied betreft.

Vandaag wordt de inheemse cultuur van de Cordillera nog steeds onder druk gezet. Op heel wat plaatsen blijkt kolonisatie niet iets uit het verleden maar een doorlopend proces. De Igorot kregen al in de Spaanse koloniale periode een denigrerende connotatie die een achterlijkheid en culturele inferioriteit impliceerde. Sommige gemeenschappen in de Cordillera willen tot op de dag van vandaag om die reden liever niet Igorots genoemd worden. Echter, het zou eerder een trots moeten zijn om een Igorot te zijn, wetende dat hun rijke tradities de tand des tijds hebben doorstaan.

1. Ijsbreker – 5 min

Je leidt de les in met een ijsbreker met behulp van de Dixit kaartjes²⁵ in bijlage 3.1. Het doel van de ijsbreker is om de leerlingen een kaartje te laten kiezen waarop een voorwerp of persoon of symbool staat die hen het meeste aanspreekt, aanleunt bij hun persoonlijkheid of interesses.

Opdracht

- 1) Spreid de Dixit kaartjes op één tafel en laat de leerlingen een kaartje kiezen waarop een voorwerp, persoon of symbool staat dat aanleunt bij hun persoonlijkheid of interesses.
- 2) Nadat iedereen een kaartje heeft gekozen, moet elke leerling het voorwerp of de persoon op het kaartje aanduiden en in 1 zin vertellen waarom ze dit gekozen hebben.

2. Inleiding – 5 min

Je geeft een korte inleiding over de Filipijnen en de Cordillera regio aan de hand van de info bij “duiding voor de leerkracht” met eventueel de PowerPoint presentatie in bijlage 3.2.

²⁵ Geraadpleegd van: <https://www.libellud.com/dixit-resources/?lang=en>

3. Cordillera Pictionary – 20 min

De Cordillera Pictionary is een spel om de leerlingen te laten kennismaken met de Cordillera regio.

Je kan het spel op twee manieren spelen. De eerste optie is om de voorwerpen te raden aan de hand van de video in bijlage 3.3, waarbij je zelf de uitleg in bijlage 3.4 geeft bij elk voorwerp. De tweede optie is dat de leerlingen de voorwerpen tekenen en de uitleg geven die in bijlage 3.4 staat.

Opdracht – Optie 1

- 1) Laat de leerlingen 8 voorwerpen raden die typisch zijn voor de Cordillera regio met behulp van de video in bijlage 3.3. Ze krijgen telkens 30 seconden per voorwerp. Bovendien krijgen ze een eerste tip na 20 seconden (een foto) en een tweede tip na 25 seconden (de eerste letter en het aantal letters).
- 2) Nadat de leerlingen het voorwerp hebben geraden, geef je een verdere uitleg zoals die beschreven staat in de bijlage 3.4. In de video krijg je 30 seconden om de uitleg over het voorwerp te geven, maar het is aangeraden om de video even te stoppen en om dan door te spoelen naar het volgende voorwerp eens je klaar bent met de uitleg.

Opdracht – Optie 2

- 1) Verdeel de leerlingen in 8 groepjes en geef elk groepje 1 voorwerp met de uitleg uit bijlage 3.4.
- 2) De leerlingen moeten het voorwerp aan de klas presenteren door middel van een Pictionary spel. Daarbij tekenen ze het voorwerp op het bord en als de rest van de klas het voorwerp geraden heeft, geven ze de bijkomende uitleg in bijlage 3.4 over het voorwerp mee.

4. Zelfgemaakte Pictionary – 20 min

Je geeft de leerlingen de opdracht om hun regio/omgeving te analyseren en zelf een pictionary spel te bedenken. Het doel is om de leerlingen te laten nadenken over hun eigen context en eventuele parallellen te trekken met de cultuur in de Cordillera-regio.

Opdracht

- 1) Verdeel de leerlingen opnieuw, maar nu in groepjes van 2. Laat de leerlingen vijf voorwerpen/symbolen kiezen die typerend of uniek zijn voor hun regio, die hen als 'groep' voorstellen en/of die mensen bij elkaar brengt.
- 2) Laat elk groepje het voorwerp op het bord tekenen en laat de rest van de klas raden. Vraag ook telkens waarom ze juist voor dit voorwerp gekozen hebben.

Discussievragen

Zijn er (wel/geen) overeenkomsten in de gekozen voorwerpen in de klas? Hoe komt dit?

Welke overeenkomsten zie je tussen de voorwerpen in de Cordillera en je eigen regio? Welke verschillen zie je?

SOLLICITATIELES YOUCA ACTION DAY

<u>Duur</u>	1 lesuur	<u>Vakken</u>	Economie Nederlands Levensbeschouwelijke vakken
<u>Werkvormen</u>	Leerspel Oefeningen	<u>Materiaal</u>	Bijlages 3.1 en 3.4 uitgeprint Bord
<u>Bijlagen</u>	Invulbundel Leerlingen		

Doelstellingen

Lesdoelstellingen

De leerlingen kunnen de verschillende onderdelen van een CV benoemen.

De leerlingen kunnen een CV opstellen.

De leerlingen kunnen een motivatiebrief opstellen.

De leerlingen kunnen hun sterktes koppelen aan de arbeidsmarkt.

De leerlingen kunnen hun netwerk gebruiken voor hun jobzoektocht.

Vakoverschrijdende eindtermen

Leren Leren

13. De leerlingen verwerven een zinvol overzicht over studie- en beroepsmogelijkheden, dienstverlenende instanties met betrekking tot de arbeidsmarkt of de verdere studieloopbaan.

14. De leerlingen zijn bereid alle studierichtingen en beroepen naar waarde te schatten.

15. De leerlingen houden rekening met hun interesses en mogelijkheden bij hun studie- of beroepskeuze.

16. De leerlingen kunnen reflecteren over hun studie- of beroepskeuze.

Deze les kan je gebruiken om je leerlingen op weg te zetten voor hun jobzoektocht voor de YOUCA Action Day. **De oefeningen in de les zijn gebaseerd op oefeningen van de VDAB.** Door deze les te gebruiken werk je ineens aan de leerplandoelstellingen rond arbeidsmarktverkenning, solliciteren, CV's en motivatiebrieven.

Deel I – Uitleg jobzoektocht YOUCA Action Day

Duur: 5'

PPT SLIDE 3

Je begint je les met een korte uitleg over hoe de leerlingen werk kunnen vinden voor de YOUCA Action Day. Dat doen ze op drie manieren. Deze uitleg vinden de leerlingen ook in hun bundel op pagina 1.

1. Zoek in je eigen netwerk



Je netwerk zijn alle mensen die je kent. Je klasgenoten, familie, vrienden, leiders van je jeugdbeweging en ga zo maar voort.

Daar zit vast iemand tussen met een toffe job. Spreek hem/haar eens aan en vraag of je een dagje mag komen werken bij hem/haar voor de YOUCA Action Day! Dit doe je met de jobflyer.

2. Spreek een bedrijf aan

Heb je een toffe job of bedrijf in gedachten maar je kent niemand die er werkt? Geen probleem!

Stuur ze een mail, bel ze op of ga eens bij hen langs. Vertel hen over de YOUCA Action Day en wie weet mag je er op 15 oktober aan de slag! Dit doe je met de jobflyer.



3. Solliciteer via de jobbank!

Op de jobbank van YOUCA (www.jobbank.youca.be) staan er heel wat vacatures open. Daar kan je ook op solliciteren!

Stel een CV op en schrijf een sterke motivatiebrief. Zo maak je meer kans!

Deel II – Arbeidsmarktverkenning en zelfontdekking

Duur: 15'

PPT Slides 4 - 6

Je legt je leerlingen uit dat het bij een goede jobzoektocht erg belangrijk is dat je goed weet wat je wil doen voor je begint met solliciteren. Je kan inspiratie opdoen door een kijkje te nemen op de vacatures op de jobbank. Dat kunnen ze thuis doen.

Tijdens deze les pakken we het anders aan. We kijken eens naar onszelf en ontdekken zo welke job bij ons past.

Je geeft je leerlingen drie opdrachten die ze kunnen invullen in hun bundel. De eerste opdracht verloopt klassikaal, de tweede en derde opdracht individueel.

Oefening 1.A – Wat denkt je omgeving? (5')

Jij kent heel wat mensen en zij kennen jou. Misschien kunnen zij je wel op weg helpen met je jobzoektocht.

Opdracht: *Spreek drie leerlingen aan en stel hen de volgende vragen: "Welke job zie je mij doen?" of "Welk bedrijf is écht iets voor mij?".* Schrijf de antwoorden op in je tabel.

Oefening 1.B – Wat vind je leuk / Waar ben je goed in? (5')

Opdracht: *Maak twee kolommen. In de ene kolom schrijf je wat je goed kan, in de andere wat je graag doet.* Komt er iets in beide kolommen voor? Zoek dan een job waar dat belangrijk is!

Oefening 1.C – Mijn droomjob(s) (5')

Hopelijk heb je met het invullen van de vorige oefeningen wat inspiratie gevonden.

Opdracht: *Vul in de vakjes hieronder welke jobs jij zou willen uitoefenen op de YOUCA Action Day. Heb je meer ideeën dan beschikbare vakjes? Geen probleem, blijf maar aanvullen!*

Deel III – Motivatiebrief, CV & Netwerk verkennen

Duur: 30'

PPT Slides 7 - 9

In het derde deel leren je leerlingen aan de hand van drie oefeningen hoe ze een motivatiebrief schrijven, hoe ze een CV opstellen en hoe ze hun netwerk kunnen inzetten tijdens hun zoektocht.

Oefening 2.A - Motivatiebrief (10')

Leg je leerlingen uit dat het belangrijk is om twee dingen te vermelden in je motivatiebrief: waarom je de job graag zou doen, en welke van je kwaliteiten je een goede kandidaat maken.

Laat één van je leerlingen de voorbeeldmotivatiebrief voorlezen en vraag of ze de twee elementen eruit kunnen halen. Laat hen de motivatie aanduiden in het geel, en de kwaliteiten in het groen. Vervolgens laat je hen een korte motivatiebrief schrijven voor de droomjob die ze noteerden in oefening 1.C.

Oefening 2.B – CV (10')

Laat de leerlingen de CV op pagina 6 bekijken. Vraag hen vervolgens welke gegevens er allemaal vermeld staan:

- Naam
- Persoonlijke gegevens (mail en telefoonnummer)
- Opleidingen
- Werkervaring
- Skills
- Korte omschrijving

Vervolgens vullen de leerlingen hun eigen CV in. Je kan hen dit ook thuis laten doen op hun computer zodat ze deze kunnen uploaden naar hun profiel op de jobbank.

Oefening 2.C – Netwerkverkenning (10')

Wanneer je leerlingen op zoek gaan naar een job voor de YOUCA Action Day, begin je eerst met het verkennen van je eigen netwerk. Je netwerk zijn alle mensen die je kent. Zit daar iemand tussen met een toffe job? Dan kan je hem of haar aanspreken.

Opdracht: Breng je netwerk in kaart. Begin op de volgende pagina met het woordje "ik" in het midden. Van daaruit maak je vier verschillende takken: Familie, Vrienden, Buurt en Hobby's. Vanuit elke tak noteer je iedereen die hierbij hoort.

Tenslotte duid je iedereen met een toffe job aan in een kleurtje. Hen kan je vragen voor een job op de YOUCA Action Day.

Inspiratie nodig? Kijk eens naar het voorbeeld hier onder.

